# ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՑԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 51. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՓԵՏՐՎԱՐ 22, 1908. Ե՝ 8

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՑԱՉ
Հ. Բ. ԿՐԻՆ

ՄԻՒ'ԷԼԼԻՑ
Հ՝ Մ. ԱԼԷՆ


## ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՀԷ


ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒԱԼԱՐ
Ատէմ Թապի'ան՝ Ն ՌԷՄ Միւֆէսսիրի ՌԷՄ
Թէֆսիրի տիր
'Ագլ սրՌՌէթինէ պիր եօլ
Րէ՞իս ի ՌիւքիւմէԹ վէ վա'ըզ
ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ
ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ
Հօզէֆ Փարգըրբն քիւԹիւպիանէսի
Տիրի խըրսըզ
Եաշամագ իչիւն Թէնէֆֆիւս էյլէ
ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ
Պիլիհիլտ — ՀԻՒԼԻ ՍԸՔԸՐ
'ԻլէԹտէն մու'ափիյէԹ — ՏՕԳ. Ե. Գ. ՔԷԼԼԷԵԱՆ
Տին ի 'ագիտէլէրիմիզի ատէնէմէք
իչիւն գավաի'տ
Պա'զը իխԹարաԹ — ՅԱԿՈԲ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Բ. ՄՈՒԴ. ՄԻԻԹԱԼԱ'ԱՍԸ
ՇՈՒ'ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՑԱՍԻՑԷ



Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸ
ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ

اوەدایر هفته‌لق غزته — درسعادتده بابل هاوسده

ԱՒԵՏԱԲԵՐ
ԷՐՄԷՆԻՃԷ
ՁԼԷ ԷՐՄ. ՀԱՅՐՈՒԹԱՒՐ ԵԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ
ՀԱՅԹՍԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ
(ԱՆԿԷԼԻԱՖՕՐՕՍ)
ՐԱՌՄԻ ՀԱՅՐՈՒԹԱՒՐ ԵԼԷ ԹԻՒՐՔՃԷ
Միւ՚էլիՃ՝ Հ. Մ. Ալէն
Պայպըլ Հաուս, Խոթանպօլ
Տէր ի Սա՚ատէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER
(ANGELIAPHOROS)
A WEEKLY PAPER
PUBLISHED IN
ARMENIAN, ARMENO-TURKISH, AND GRECO-TURKISH
EDITOR HERBERT M. ALLEN
Offices: American Bible House
Stamboul, Cons/ple, Turkey

ԾԷՐՄՍ՝

| | |
|---|---|
| Սկենէլիի | 30 Ղրշ. |
| Ամերիկա իլիւն | 1.50 Տոլ. |
| Ինկիլիթերրա ,, | 6 շիլին |
| Մէմ. ասիրէ ,, | 7. 75 Ֆր. |

Էլտէն Նուսխէսի 30 փր.

Ի՚լանաթ գըյմէթէրի միւ՚թէմիլ

TERMS

| | |
|---|---|
| An. Subscrip. | Ps. 30 |
| U. S. A. | $1.50 |
| England | Shils. 6.— |
| Other countries | Frs. 7 75 |

Single Copy 30 Paras

Advertising rates on application

# ՏԻԳԴՄԱԹ

Հէր քիմ քի միւ՚թէմիլ ֆիյ՚ամթլարրէ ի՚լանաթ նէշր էթմէրմէք վէ էշեատ ու էմթ՚ասընը վէ անէրին մէպկիյէթլէրինի էն չօգ մըդ-տարտա միւշթէրիլէրէ ի՚լան էթմէք խոթէյօր իսէ, Ա-եպոթիրտէ ի՚լանաթա մոխտուս օլարագ եէնի աչըլան տա՚իրէնին վէրտիկի ֆուրսաթատան խոթիֆատէ էտէպիլիր։

Ի՚լանաթ վէրմէք խոթէյէնլէր էմին օլա պիլիրլէր քի Ա-եպոթիր դասատը վիլայաթ ը շահանէնին հէր քէօշէ, պուճաղընա կիտէն հիչ պիր դաղէթա եօգ տըր։ Պինա՚էն ՝ալէյհ Պայպըլ Հաուսատա Մր. Փիթին Ն նամէրօլը օտասընատա Զ. Տ. Ս. Փափասեանա միւրաճա՚ատ էթմէքլիք տէյէր։ Միւմանիլէյհ նէշր օլունաճագ պիլճիւմլէ ի՚լանլա-ը գապուլ էտէճէք ամր։

# ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
'ԻԼՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՑԷՅԷ ՏԱ'ԻՐ ԳԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 51. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՓԵՏՐՎԱՐ 22, 1908 Ն՝ 8

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՄԹԻՑԱԶ Հ. Փ. ԿՐԻՆ — ՄԻՆԷԼԼԻՖ Հ. Մ. ԱԼԷՆ


## ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

### ԱՏԷՄ ԹԱՊԻ'ԱԹԸՆ ՀԷՄ ՄԻԻՖԷՍՍԻՐԻ, ՀԷՄ ԹԷՖՍԻՐԻ ՏԻՐ

Ց. Գ. Գ.

ԳԱՏԻՄ Եուհան Ֆէյլէսուֆլարտան պա'ղբսը «Ա-տէմ հէր չէյին էօլչիւսիւ տիր» տէտիլէր, վէ պունտա մադսէտլէրի՝ հէր քէս հէր չէյի քէնտի նոգթա ի նաղարընտան կէօրիւբ, պլնտա՞էն 'ալէյհ հիչ պիր մա'լիւմաթ մութլադ օյամազ խոխլինի իսպաթ էթմէք իտի։ Պունդն 'ադսի օլարադ Լօրտ Պագօն վէ անդն մէտլէյինէ սալիք օլան պա'ղբ թապի'իյուն տա ատէմի նաղարը էհէմմիյէթէ ալ-մայըզ, թապի'աթը թէֆթիչ էթմէքլիյին լուզու-մընտան պահս էթմիլէր։ Պունդարդն էֆքեարընճա, թապի'աթ վէ թապի'աթտա ճարի օլան դավա'իտ՝ հէր չէյի, եա'նի թապի'աթը, հաթթա ինսանդն 'ադլի վէ ալալադի հայաթընը պիլէ թէֆսիր ու ի-ղահա քեաֆի տիր։ Պիլա չիւպհէ պու էֆքեարդն իքիսի տէ եանլըշ տըր։ Մա'լիւմաթմըզ հէր ֆէր-տին քէյֆինէ վէ թէպէտուլ էտէն ահվալընա մէրպուութ օլմայըզ, պիր թապմ 'ումումի վէ մութ-լադ օլան էսաս վէ դավա'իտ մէնուութ տըրլար, վէ թապի'աթ ատնիլէն չէյ նէ քէնտի քէնտիսինի, նէ տէ ինսանդն 'ադլի եա ալալադի հայաթընը թէֆ-սիր ու ի ղահա քեաֆի ատէյլ տիր։ Եալընըզ ատէմ 'հէմ քէնտի քէնտիսինի, հէմ տէ թապի'աթը թէֆ-սիրէ քեաֆի տիր, եա'նի ադէմ Ռապի'ադնը հէմ ֆ-ֆէսսէրէ, հէմ Ռէֆֆսէրէ տէր։

Էվվելա չու սահիհ տիր քի քեա՞ինաթտա ֆ-ֆէսսէրէ+ իչինէ դալդըշան եալընըզ ինսան տըր։ Պու ճիհէթտէ ատէմ իլէ քեա՞ինաթընը սա՞իր դըտ-լարը արասընտա կէչիլմէզ ատէրին պիր խանանէք վար տըր։ Զիյա էթէր 'ումմանընտան սանիյէտէ 180,000 միլ սիւրա'թլէ դօչուպ կէլիր, լաքին տահա պիր կիւն տէօնիւպ տէ «Նէ՞ իչիմ վար, նի՞չիւն պէօյլէ դօչույօրըմ, պէնի դօչտուրան նէ՞, նէ՞րէյէն կէլիպ, նէ՞րէյէ կիտիյօր ըմ» տէմէմիշ տիր։ Օգսիճէն վէ Հա-յարօճէն պերլէշիպ տէրեալար Թէչքիլ էթմիշլէր, հէր կիւն թէպախսիւբ էտիպ, տէվրլէր եափմադ-տա տըրլար։ լաքին պունդար պիր կիւն «Նէ՞ զա՞իտ իլէ եափըյօր ըզ, նա՞սըլ օլուպ տա եաղըճը օգսի-ճէն վէ սէօյինտիւրիւճիւ հայարօճէն իչնա էտէն սու հասըլ էտիյօր» տէյիւ սիւչիւնմէմիշլէր։ Նէ-պաթտի ըու ի զէմինի թէղնին, վէ 'ալէմի իչնա էտէրլէր։ լաքին քէնտի բա՞ինալարընը քէնտիլէր հիս էթմէզլէր, վէ հիւնդերինի թէֆսիրէ դալդըշ-մադլար։ Հայվանաթ տախի, էն եիւքսէք նէվ'ի-ըինտէ պիլէ, միւթէնէվվի թարիպլէրլէ թահսիլ ի մա'լիւմաթ էտէրլէր իսէ տէ, հիչ պիր վաղթ նէ քէնտի հայաթլարընդն, նէ տէ թապի'աթընդն հէր հանկը պիր զըսմընդն թէֆսիր ու ի ղահանա դալդըշ-մամըշլար տըր։ Էվվերիմիզտէ վէ սօղագլարըմըզտա տօղուպ պէօյլէյն քէտիլէր վէ քէօվիեքլէր նիչէ 'ադլը իչէր թութարլար, նիչէ սուսթալըզլար էօյ-ըէնիրլէր, լաքին հիչ պիր կիւն նէ քէնտի հայաթ-լարընա, նէ տէ ինսանլարդն 'ադիպ հայաթլարընա նաղարէն մէրադ էտիպ տէ պիր սիւ՞ալ իրատ էթ-մէզլէր, պիր չէյի թէֆսիրէ դալդըշմադլար։ Նա-լընըզ ինսան տըր քի, թա սէպավէթինտէն 'ա-լա՞իմի թէֆսիրէ չալըշըր։ Զօճուզ տիլէ չըզար չըզմադ «Նի՞չիւն,» «Նա՞սըլ» սիւ՞ալլերիյլէ պէօ-յիւքլէրի թա'ճիզ էտէր, օթուրուբ կէօրսիւյիւ վադը'ալարը քէնտինճէ թէֆսիր էտէր, 'ալա'իմ ի թապի'իյէյի, հայվանաթ վէ ատէմլէրին մուա'ամլէսի-նի քէնտի 'ադլընճա իզահ էտէր։ Սէպէպլէրինի վէ

միւսէպպէպլերինի վէ մագնէտլերինի թա'րիք է-տէր։ Պիլմէտիյինի սիւ"ալ էտէր։ Պու մէրաղը արայըշ չօճուգլըդտան կէնճլիյէ, կէնճլիքտէն քէ-մալա ատղրու խըզ իլէ իլերի կիտէր։ Ատէմլիյին պիր սըֆէթի մախսուսէսի տիր։ Նիհայէթ 'իլմ վէ ֆէլսէֆէ մագամընտա զահիր օլուր։ 'Ուլումը թապի'իյէնին պի հիսապ չիւ'պէլերի, ֆէլսէֆէնին միւթէ'ատտիտ մէսլէքլերի մէյտանա կէլիր։ 'Ադա-'իպ պիր վազը'ա ապր պու։ Պէօյիւք ճիհանպար, սեյահաթլեր վէ չէմլեր տէյիլ, անճագ քիւչիւք ատէմլեր տիր պու ճիհանին միւֆէսսիրլերի։ Անին դուվվէթլերինի թա'րիֆ, դավա'իտինի թա'ներն, մագնէտլերինի քէչֆ, սէպէպ վէ միւսէպպէպլերի-նի թէֆրիդ էտէն ատէմ տիր։ Ճիւմլէ ի չէմսիյէ-լերի վէզնէտէն կէչիրիր, 'անասրը հատ.տէտէն չէբէր, թապի'ի դուվվէթլերի թանիֆ էտէր, զէ-մանին տէհրլերինի վէ միւատէթլերինի պէօլիւք պէօլիւք այբրըպ, իւզերլերինէ մարդալար դօր, հաթթա մէվճուտաթին քիւնհիւնէ վարը, անլերին էսասընը քէչֆ էտէր։ Պու նօգթատան ինսանա նազար էտէրսէն, անին 'ազամէթինէ միւթէհայիր օլուրսին, վէ անը 'ալէմ ու ճիհանին սա"իր դուվ-վէթլերի իլէ 'այնի սընֆա դօյմադըղին համագա-թինը կէօրիւրսին։ Ատէմ թապի'աթտա ապր, լա-քին ֆա"իդ իւթ թապի'ա տրը։ Թապի'աթին թա-լիպի տիր, հէմ տէ թապի'աթին միւֆէսսիրի վէ մու'ալլիմի տիր։

Լաքին ինսանին 'ազամէթի պուրատա պիթմէզ։ Օ թապի'աթին միւֆէսսիրի օլարաղ կիսի Ռէֆ«էրէ տիր տախ, եա'նի թապի'աթը անլամադ իշիւն ատէմի անլամամըզ իճապ էտէր, չիւնքի ատէմտէ թապի'աթին էսրարը մահֆուզ ապր։ Թապի'աթը թէֆսիր էթմէք սէմէքլէ անը թէչքիլ էյլէյէն մէվ-ճուտաթ վէ դուվվէթլերին մահիյէթինի, անլերտէ ճարի օլան դավա'իտի, անլերին իճրա էթմէքտէ օլարաղլարը մագնէտլերի, միւթէ'ատտիտ դրամլարին եէքտիկէրինէ վէ ասլ մէնղա'լարընա օլան 'ալադա-լարընը, վէ քեաֆիֆէ ի մէվճուտաթին նիշանկեահը-նը պուլմաղը անլար ըզ։ Լաքին ատէմ մէղքիւբ սիւ"ալարա ճէվապ պուլմաղա չալըշըր իքէն միւ-թալա'ալարընը իրչաա էտէն դուվվէթ քէնտի տէ-րունինտէ տիր։ Պիլֆարդ թապի'ի դուվվէթլերին մահիյէթինի, եա'նի նէ ճինս մէվճուտաթ օլարդ-լարընը թա'ներն էթմէյէ չալըշըր իքէն անլերին պի-լինէ պիլիր մէվճուտաթ օլարդլարընը, վէ պու պիլինէն մէվճուտաթին պիզ պիլէն ինսանլարին պիլմէք դա'իտ վէ էսասլարընա մուվաֆիգ օլարդ-լարընը ֆարզ էտէրէք եօլա չըդար ըզ։ Էկէր պիզ 'ադի դա'իտէլերիմիզին տիշարքի 'ալէմտէ տէ ճարի օլարդլարընա ինանմաաա իտիք, ասլա միւթալա'ա էթմէզ վէ 'ալէմ ու ճիհանը թէֆսիրէ զալդրշմազ իտիք։

Քէզալիք 'ալէմ ու ճիհանին դավա'իտինի քէչֆ էթմէք իսթէտիյիմիզտէ, պիզ անճագ քէնտի 'ադի դա'իտէլերիմիզի խարիճի 'ալէմտէ կէօրմէյէ չալըշ-յօր ըզ։ Սայը սայմադ, թասնիֆ էթմէք, սէպէպ օլուպ, էսէր հասել էթմէք, հէվի պունլար պիզիմ 'ադի հայաթըմըզին խասսիյէթլերի տիրլէր։ Իմամ խարիճի 'ալէմի միւթալա'այա պաշլատըզըմըզտա, անտէքի գուվվէթլերին տախի պիզիմ կիսի իրա-ատէթ իշլէտիպ, սէպէպ օլարաղ էսէր հասել էտէն, սընֆ սընֆ տուրան, սայան վէ սայլան, գուվ-վէթլեր օլարդլարընը ֆարզ էտերէք իշէ պաշլար ըզ։ Թապի'աթին դավա'իտի քիւլլիյէսի հասել քէչֆ օլունմըշ տրը պիլի՞յօր մը ըզ։ Պիր Հէրշել եա Նեւտոն, պիր Տարուին եա Քէլվին թապի'աթա պաղրպ տէտի, «Պէն օլսամ շու շեյլերի նա՞սել եափար իտիմ։» Պու սիւ"ալա ճէվապ վէրիպ, թա-պի'աթը տա իսթինթադ էթտի, վէ թապի'աթին տա քէնտիսի կիսի իշլէտիյինի կէօրէրէք, օլ կէօր-տիւքլերինի գա'իտէ տեյիւ ի'լան էյլէտի։ Ալէմ ու ճիհանին միւթէ'ատտիտ դրամլարընին եէքտի-կէրինէ օլան 'ալադասընը տա ատէմլեր քէնտի քէնտիլերինի թէֆթիշ էտերէք անլատըլար։ Ատէմ քէնտի միւատէթ ի հայաթընտա միւթէ'ատտիտ ֆի'իլլերտէ պուլունուր, եափսա միւթէ'ատտիտ դրամլարը պուլունան չէյլեր եափար։ Պիրի պիրլէ-րինատէն քիւլլիյէն ֆարդլը օլան պու չէյլեր քէն-տինճէ պիր նօգթա ի նազարատան եէք վիճուտ թէչքիլ էտերլեր։ «Էօյլէ իսէ,» տէտի ատէմ, «նի՞-չիւն թապի'աթին միւթէ'ատտիտ վէ միւթէֆէրրիդ դրամլարը պէօյէ պիր եէք վիճուտ թէչքիլ էթմէ-սինլեր։ Նի՞չիւն ճէմատաթ, նէպաթաթ, հայվա-նաթ եէքտիկէրինատէն ֆարդլը կիսի կէօրինիւ-յօրլար իսէ տէ, պիր ճիհէթտէն պունլարին ճիւմլէ-սի պիր պէտէն թէչքիլ էթմէսինլեր»։ Թէֆթիշ է-տիպ ֆիլմադը' 'ալէմ ու ճիհանին պէօյէ պիր պէ-տէն օլարդընը պուլար։ «Թապի'աթ» թա'պիրի իշ-թէ պու սուրէթլէ իհտաս էտիլմիշ օլան պիր քէ-լիմէ տիր։

Ատէմ քէնտինին թիճարէթ վէ սէն'աթընտա մագնէտլեր թէրթիպ էտիպ, օլ մագնէտլերէ կէօրէ իշլէտիյինի հիսս էթտիյի կիսի, թապի'աթտա տա պէօյէ մագնէտլեր վէ միւթապադաթ քէչֆ էտէ-ճէյինի մէ"մուլ էթտի, վէ պու մէ"մուլը քիմիյէն թէհրադուզ էթտի։ Եվվելա միւնֆէրիտա նէմնէլէր-տէ վէ վազը'ալարտա, մէս. չիչէքտէ, մէյվէտէ վէ ճէսէտին ալէթլերինտէ, մէս. կէօզտէ վէ գուլադ-

տա միւթապադաթ կէօրտիւ, սօնրա տիւնեատա վէ տիւնեանէն կէչիրտիկի միւտտէթլէրտէ, սօնրա ճիւզ'ի ֆէրալէրտէ վէ ճիհանլարտա մադսէտ վէ միւթապադաթ կէօրտիւ. էնճամ պիւթիւն զէման վէ ֆէզայը իպթիտատէն ինթիհայա գատար պու ճիհէթատէն միւթալա'ա էտիպ, թէքամիւլ դավլընը իհտաս էյլէտի։ Վէ իյթէ նէթէճէսի չու օլմուշ տը՝ քի, ատէմ պիւթիւն քեա'ինաթը իպթիտասընտան ինթիհասընա տէք քէնտի կիպի տիւշիւնէն վէ թէապիր էտէն պիր 'Ադլը, — վագա'ա քէնտինտէն պինիհայէ տէրէճէտէ 'ազիմ, եինէ տէ թամմ քէնտինինքինին նէվ'ինտէն օլան պիր 'Ադլը— էսէրի իտիյնի պուլմուշ տը։

Իմտի ատէմ քեա'ինաթը միւֆէսսիրի վէ թէֆսիրի մագամընտա նէ՞ 'աճա'իպ պիր մակլուպ տը։ Օ թագսիմ դասլուլ էթմէզ ճիւ"զի ֆէրալէրի վէ ճիւմլէ ի չէմսիյէլերի պասարը իլէ մու'այէնէ վէ վէզն էտէր, սէմ'ի իլէ 'ալէմին խօշ ահէնկլէրինի իշիտիր, վէ օլ մագամլարը դավա'ատ ի քիւլլիյէ մագամընտա գայա էտէր. օ քէնտի 'ադլընէն խալվէթլէրինտէ միդրօպլար վէ սէյյարէլէր հագդընտա նազարիյէլեր իհտաս էտիպ, սօնրա թապի'աթը իսթինթագ էտէր, վէ թապի'աթ ինտա միւսա'իտ ճէվապլար վէրիր, օ թէվարիխին տար հուտուտընը կէչիպ, զէմանընն էվէլի վէ էպէտի մէյտանընտա կէչթ ու կիւզար էտէրէք, զէման վէ ֆէզայա ֆա"իդ օլտըզընը ի'լան էտէր. օ ճիհանընն գալպկեահրնա, Սէպէպ ի էվվէլէ կիտէր վէ քէնտի տէրուինինտէքի էպէտի իլէ օլ խարիճի էպէտինին հէմնէվ' օլտըգլարընը իսպաթ էտիպ, 'անընն իլէ բու պէ բու միւլագաթ էտէր։ Պէլի, ատէմ թապի'աթընն միւֆէսսիր վէ թէֆսիրի օլմադլա քէնտինին պիր ծէբօֆօզօ, եա'նի քիւչիւք ճիհան վէ իլահի, եա'նի սուրէթ Ուլլահտա խալդ օլունմըշ էվլաա Ո-ալլահ օլտըզընը իսպաթ ու իրա"է էտէր։

«Ինսան նէ՞ տիր . . . անը մէլէքլէրտէն ['Իսլամանիճէսի «Էլօհիմ»ատէն, եա'նի Ալլահտան] պիր աղ աշաղը դօյտըն, Անը ճէլալ ու 'իզզէթլէ թաճլատըն»։

---

'Ադ սըհհէթինէ պիր եօլ։ 'Ադլ սըհհէթի նէ՞ տիր։ Պու մէս"էլէ չու սօն պիր դաչ սէնէ զարֆընտա խայլըճա նազար ը տիդդաթ ճէլպ էթմիշ օլան պիր մէս"էլէ տիր։ 'Ալիմլէր իլէ 'իլմ ի բուհ էրպապը եէքտիկէրլերիյլէ իթթիֆագ էթմէյօրլար իսէ տէ, կիթտիքճէ չու թէսավվուր՝ քէսպ ի դուվվէթ էտիյօր քի, քեամիլէն միւվաղէնէլի պիր 'ադլ։ ճիսմանի սըհհէթճէ քեամիլ պիր ֆէրտ դատար նատիր տիր։ Թապի'ի իլէ զայր ի թապի'ի, սէլիմ իլէ զայր ի սէլիմ արասընտաքի խաթթ չօգ քէրրէ պէլլիսիպ տիր։ Միւսէլլէմ տիր քի, տիւնեանընն էն պէօյիւք էֆիպլէրի իլէ մուսիդաչինասլարընտան պա'ղըլարը 'ադլի մուվաղէնէլէրի ճիհէթինտէն թապի'ի հալտէ տէյիլ տիրլէր. վէ 'ատի քիմսէլէր արասընտա իսթի'ատատը չախսի, եախօտ մախսուսիյէթ սայլան չէյ՝ հագիգաթատա 'ադլ նօգտանը 'ալամէթի տիր։ Իշդու 'իլմի մէս"էլէ ճալիպ ի մէրադ իսէ տէ, չիմտիլիք պիզ պունատան պահս էթմէք նիյէթինտէ տէյիլ իպ։ Պիզ պու տէֆ'ա ճէմ'իյէթ ի պէչէրիյէ արասընտա պիր մէվզը'ի վէ թաչըյաճադ եէվմի վէ զարուրի մէս"ուլիյէթլէրի օլան հէր քէսին բէֆահ վէ սա'ատէթինէ 'ամէլի պիր 'ալագա վէ միւնասէպէթի օլան պիր մէս"էլէյէ նազար ը տիդդաթ ճէլպ էթմէք իսթէրիպ։

Էվվէլա զաղիյէյի պէյան էտիպ, սօնրա անը իսպաթ էտէճէք պիր դաչ հագիգաթլարը զիքր էտէլիմ։ Քիւլլի եախօտ ճիւզ"ի մէճնունիյէթէ կիտէն էն սալիմ թարիզլէրտէն պիրիսի ինսանընն քէնտի տէրուինինէ պագմասը վէ տա"իմա քէնտինին տիւչար օլտըզը զատար վէ հագդսըզլըզլար վէ ֆէլաքէթլէր հագդընտա տիւշինիւպ թաչընմասը 'ատէթի տիր։ Ծիքրին պիր նօգթայա տիքիլմէսինէ միւսա'ատ էթմէքլիք՝ պիր ատէմին քէնտի կէօզիւնիւ եալընըզ պիր մատտէ իւզէրինէ տիքմէքլիք կիպի տիր։ Պու մատտէ աղ վաղթատան զայր ի թապի'ի պիր չէքլէ կիրէր, վէ պասարը նէտնէլէրին նիսպի մէվզը'լէրինի թա'ինին էտէմէզ հալէ կէթիրիր։ Թա'պիր ի ախէրլէ կէօրմէքլիք դուվվէթի պօզուլուր վէ պունա պինա'էն 'ատի խաթի'մալ իշիւն պիր իշ եարամազ օլուր։ Պիլա չիւպհէ գարիյունընմըզ քէնտի պիլտիքլէրի արասընտա 'պու վէճհէլ 'ալէտտէվամ քէնտի 'չախսիյաթլարը հագդընտա տիւշինիւպ թաչընան ատէմլերի խաթիրլարընա կէթիրէ պիլիրլէր։ Պու կիպի քիմսէլէր պէլքի քէնտիլէրին էմնիյէթ էթաիքլերի պիր քիմսէնին իրթիքասը եիւղինտէն պէօյիւք պիր մէպլաղ զայպ էյլէմիշլէր տիր, եախօտ պէլքի պիր քիմսէ անլէրին 'ըրզ ու նամուսլարընը լէքէտար էթմէյէ չալըշմըշ տը՝ եախօտ գապիլ քի անլէր քէնտիլէրին վիճուտճէ ահվալլերի իշինն 'ալէտտէվամ էնտիչէ էթմէքտէ օլմուշլար տը։ Պու կիպի հալլէր պա'զը քիմսէլէրին ֆիքրինի քեամիլէն պուլուրթլանտըրմըշ օլարգլարը կիպի, սա"իրլերինքինի տախի դըսմէն դարարտարադ, կերէք քէնտիլերինին, կերէք տօսթլարընն հայաթլարընընն պէտալախթլըզընը մուճիպ օլմուշլար տը։ Էն էսէֆինկիպ խուսուս չու տը՝ քի, պու կիպի հալէրին օնտա տօղուզընտա

իշղու իղթիրապ վէ սէգալէթին ճիւմլէսինին անլէրէ միւսլթէլա օլան քիմսէլէրին քէնտիլէրին իրատէթ գուվվէթլէրինի գուլլանմալարը, վէ տօսթլարընին 'ադլ ու հիքմէթ էսէրլէրի կէօսթէրմէլէրի սայէսինտէ էօնլէրի ալընապիլիր իտի։

Վէլհասլ տիւնեանընն սէգալէթ վէ պէտպախթ-լըղլարընին օնտա տօդուզը չու խուսուստան նէշ-'էթ է՞թմէյօր մը քի, ինսանլար պիւսպիւթիւն մէս'ուտ օլապիլիքլէրի հալտէ, ադալլի գըսմէն պէտպախթ օլմադ խուսուսընտա իսրար էտիյօրլար։ Էկէր պիզ հադդսըզլըղա տիւչար օլան պիր տօսթա բասթ կելսէք, անա տէրիզ քի, «Ճէսարէթլէն տօսթուս, ատէմլէր կէչիմինի սէնին էլինտէն ալապիլիրլէր, եախօտ սէնի թահդիր էտէպիլիրլէր, եախօտ սանա հիչ պադմայարադ եանընտան կէչիպ, սանա իհանէթ կէօսթէրէպիլիրլէր խէ տէ, պիր քիմսէնին սէնի ֆիքրինին սէլամէթինտէն վէ հուզուրը դալպինտէն մահրում պրադմասընտա միւսա'ատէ էտէճէ՞ք մի սին։ Ամ՞ըր, խա՞յըր. պու զայէթ գըյմէթտար պիր չեյ տիր. անըն գըյմէթի տիւնեանընն պիղճիւմէ ճէվահիր վէ ալթունընտան տահա իւսթիւն տիր։ Անը էյի մուհաֆազա էթ։» Պէլքի միւղթարիպ տօսթումըզ «Ատէմլէր պանա դարչը պու դաստար ղալմանէ վէ նահադդ մու'ամէլէտէ պուլունտըզլարը հալտէ, պէն քէնտի մէս'ուտիյէթիմի նա՞սըլ մուհաֆազա էտէյիմ,» տէյիւ սօրար։ Վադա՞ա պու սիւ'ալ պատի ի էմրաէ պիղէ պիրադ ղարիպ կելիր իսէ տէ, տօղրուսը չու տըր քի, սէն քէնտի վազթընը քէնտի մէս'ուտիյէթինի տիւչիւնիւպ թաչընտարադ կէչիրմէմելի սին։ Մէս'ուտիյէթինի մուհաֆազա էթմէքլիյին էն ա'լա թարիգի անը հիչ մուհաֆազա էթմէմէք տիր։ Ալթընտա սէնին հիւրէք հէսասլըզընը պէտէյիպ դուվվէթլէնաիրախին սիփեր վէ էօրթիւլէրի հըրթըպ փարչալա։ Եաղմուր վէ կիւնէշ, վէ բիւղկար վէ դար քէնտիլէրին մէչրու' իշլերինի կէօրսիւնլեր. օ զէման թէնիսընընն պու ֆիքր ու միւթալա'այը իլահ ու պէյան էթմէյի վէճհէ, «Էսէֆլէրին, գօրգուլարընն, դուրունթըլարընն խօշ գօգուլը պիր մէնեքչէյէ թէհավվիւլ էտէրլեր։» Տահա պունտան անճադ պիր դաչ հաֆթա էվվել, մէչհուր Ինկիլիզ միւ"էլլիֆ Ըլտեարտ Ռիփլինկ պիր թաղըմ տարիւլֆիւնուն թալէպէսինէ խիթապէն, քէնտիլէրին էլէմ ու քէտէրլէրինէ վէ հէ"ա ու ֆիւթուրլէրինէ տա՞իր իրատը նու�դ էտէր իքէն, պունլարընն ճիւմլէսի իչիւն պաչընճա չարէնին նադար ը տիդդաթլարընը քէնտիլէրին չախսընա 'ա՞իա օլմայան պիր մէս"էլէյէ չէվիրմէք, եա՞նի բա՞իր քիմսէլէրին էլէմ ու քէտէրլէրինէ, վէ 'ալել խուսուս մէսէրբէթլէրինէ իշթիրաք էթմէքլիք ի-տիյինի պէյան էթմիչ տիր։ Ռէզալիք բիվայէթէ կէօրէ, Աբրահամ Լինքլն «Պիր ատէմին սա՞իր պիր քիմսէնին եիւբէյինին սըզըսընը թէսքին էթմէսի՝ քէնտինինքինի ունութմադ տըր,» տէմիչ տիր։ Հալա սէլամէթ վէ սա'ատէթ եօլունը կէօսթէրէն Զաթ ը ճէլիլին «Բէնտի ճանընը զայ' էտէն անը պուլաճար տըր,» հիքմէթենճամ քէլամլարընը տախի պունա 'իլավէ էտէլիմ։

Հ. Մ. Ալէն

**ՐԷ՞ԻՍ Ի ՀԻՒԲԻՒՄԷԹ ՎԷ Վ.Ա՛ԸԶ.** Ըզ՞իս ի հիւքիւմէթ Մր. Ռօզէվէլթին պէօյիւք պիր դավմըն պաչ ամիրի մագամընտա՞մը, եօղտա իճթիմա'ի վէ սիյասի հայաթտա գուլլանըլաճադ 'ալի տա՞իրէ վէ մի'յարլարըն պիր վա'ըզը սըֆէթիյլէ՞ մի հարաքէթ էթտիյինի թա'ելին էթմէքլիք պա'զէն միւչքիլ պիր իչ օլմուչ տըր։ Վէ լաքին չուրասը մուհադդադ տըր քի, միւչարիլէյհ հէր իքի սըֆէթլէ տախի տիւնեանընն հէր թարաֆընտա 'ադլ ը սէլիմ սահիպլի ատէմլերին հիւրմէթ վէ բի'այէթինէ մադհար օլմուչ տըր։ Միւչարիլէյհին Յունվ. 31տէ Դօնկրէսէ կէօնտէրտիյի սօն պէյանընամէ՝ ըզ՞իս ի հիւքիւմէթին զօնաղընտան մէպ'ուսան մէճլիսինէ կէօնտէրիլէկէլմիչ օլան պու նէվ' պէյանընամէլէրին էն միւ"էսսիրի տէյիւ 'ատտ էտիլմէքտէ տիր։ Միւչարիլէյհ՝ «Պուհրանը մալինին սէրսէպէպի սէն սին» տէյերէք պաչընա եաղտըրըլան սիթէմ վէ հադարէթլէրտէն կէօղիւ եըլաճադ եէրտէ, ախլաղսըզլըղլարը վէ ղայր ի մէչրու' ուսուլ վէ մու'ամէլէլերի իլէ ահվալ ը հաղըրէնին պա'իս ի զուհուրը 'ատտ էթտիյի քիմսէլերին պօյա վէ ֆօյալարընը էն չէտիտ էլֆազ ու թա'պիրաթ իլէ օրթայա չը-գարմադ իւղրէ պիր տահա մէյտանա չըգըյօր։ Մէգըիւր պէյանընամէնին պաչընճա մէվզու' ը պահսը չու տըր, եա՞նի պէօյիւք գումիսանեալար Մ. Ամէրիդատա գըսմէն սերվէթ, գըսմէն տէ քէնտիլերէ գարչը օզրաչմադլըզտաքի միւչքիլաթ ը գանունիյէ սայէսինտէ գանունա ֆա՞իդ պիր մեվզը՝ թուրթույօրլար։ Ըզ՞իս ի հիւքիւմէթ քէնտի վաթանտաչլարընը անլերի գանունա թապի' գըլմադ վէ մալ վէ 'ըրզ սահիպլերինի պու կիպի հուգուդ ու իմթիյազաթտան նէշ"էթ էտէն վազիֆելերի իճրայա մէճպուր էյլէմէք իչիւն պիր չարէ պուլմադա տա'վէթ էտիյօր։

Պու պէյանընամէ՝ դուրու դուրույա սիյասի պիր թահրիրաթ օլմագտան զիյատէ հադիզաթտա միլլի ֆէնալըզլարընն պիր չէրհ ու իլահը վէ Ամէրիդա էհալիսինին վիճտանընա պիր միւրաճա'աթ տըր։

Ֆիլհադիպա պու պէյանմամէ պիր վա'ղ օլուպ, մէմլէքէթէ թիճարէթ 'ալէմինտէ գուլլանըլան ֆասիա ուսուլ վէ մու'ամէլաթըն մուխաթարալարընը հիսս էթմիրէճէյի իւմիտ էտիլմէքտէ տիր։ Միւչարիլէյհ տէյօր քի, «Ատէմլէրին մալիք օլմասընդալարը չէյլէր իւղէրինէ պէօյիւք սաթըշլար իճրա էթմէսի վէ մատրասալարդ կիպի էսհամ վէ թահվիլաթ, վէ էշեա ու էմթը'ա իւղէրինէ գումար օյունլարընդան ադալլի կէօղէ փէք չարփար նէվ'լէրինին մէն' էտիլմէսի իչին մուղթալի թէսալիրլեր իթթիխազ օլունմալը տըր։ Իսգամալի քեազըլարը իլէ գումար օյնամալըդ վէ էսհամ վէ թահվիլաթ քեազըլարը իլէ գումար օյնամալըդ արասընտա հիչ պիր ախլաղի ֆարդ եօղ տըր։ Նէվ' ու տէրճէճէ պօրսատա օյուն օյնամալըդտան հասըլ օլան ֆէնալըդ սահա պէօյիւք տիր։» Հէյ՞էթ ի իտարէ իւղէրինէ էտիլէն հիւճումլէր խուսուսընտա միւչարիլէյհ տէյօր քի, «Հէվի պու հիւճումլէրին հէտէֆ ի մադուստը թիճարէթ 'ալէմինին մա'նէվի թէճէատիւսունէ մախսուս հէր նէվ' սա'յ ու զայրէթէ դարչը սէրա էտիլէն քիւսթախանէ փրօթէսթօլարտա փէք բա'նա իլգահ էտիլմիչ տիր, օլ փրօթէսթօլարտա իտահ'ա օլունտըղընա կէօրէ, պու կիպի պիր մու'ամէլէ զայր ի թապի՞ի, զայր ի ճա՞իզ վէ մուղիրր տիր, վէ պիր պուհրանը թիճճարի պու կիպի պիր սա'յ ու զայրէթին պիր ճէզա ի վաճիպ իւլ էտասը տըր։ Պու կիպի պիր իտահ'անընն տախլաղի էհէմմիյէթի պիր գումարխանէյէ փօլիս մէ՞մուրլարը թարաֆընտան պասըլըպ թուբթուլան ատէմլէրին կէթիրտիքլերի պիւրհան վէ տէլիլլէրին էհէմմիյէթինտէն զիյատէ պէօյիւք տէյիլ տիր։»

Բէ՞իս հադրէթլէրինին իտահ'ասընճա, ուսուլը թիճարէթտէ սախթէքեարլըզա դարչը իչպու թէչէպիւս՝ տուպարա իչին իգթիսատի պիր ուսուլա մէպնի տէյիլ, անճադ ախլաղի գա'իտէլէր իւղէրինէ միւ՞էսսէս տիր։ Բէզալիք միւչարիլէյհ Բէլպիյուն թէամիյէ օլունան ֆէլսէֆէյնին Իրթիքասալ վէ հիլէ՝ թիճարէթտէ մուվաֆֆաղիյէթ իչին հէր հալտէ մուղթալի տիր. մուվաֆֆաղիյէթ միւ'թէակ օլաբըլ զէմանլէրտէ թաճիրին պու եօլտաքի գուսուրլարը 'ափվ օլունմալը, մուվաֆֆաղիյէթ պէօյիւք օլաբըլ զէման ալգըշլանմալը տըր, եօլու թա'լիմինի տախի գապուլ էթմէյօր։

Հ. Մ. ԱԼԷՆ

---

Սրա սըրա մախֆի քէօշէլէրտէ մու'ճիղէլէր իճրա էտէն ֆա'իդ իւթ թապի'ա գուվվէթին տրամըղտա տահա զիյատէ 'ումումի պիր սուրէթտէ զահիր օլմասընդանը վէ տահա զիյատէ միւ՞էսսիր պիր սուրէթտէ իշլէմէտիյինին սէպէպի՝ իսան նօղսանը տըր։

Դրէ՞ֆուլէղ

# ՏԷՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

«Վէ Բուհ վէ Կէլէն Կէլ՝ պէրլեր վէ էշէպէն Կէլ պէսին. վէ սուսայան կէլսին, վէ խրէկէն հայաթ սույնը-պան ֆէճճանէն ալսըն» (Վահ. 22. 17)։

ՔԻԹ. ՄՈՒԴԱՏՏԷՍ նէվ' ի պէն ի պէշէրէ Ալլահընն փէյղամը տըր, վէ անընն միւնասէբիճաթը պիր քէլիմէ իլէ — կէլ, քէլիմէսի իլէ իճմալ օլունասալիւր։ Հէմ Թէքվին, հէմ Վահի քիթապընտա, հէմ Փէյղամպէրլէրտէ, հէմ տէ Ինճիլլէրտէ «Կէլ» քէլիմէսինէ թէսատիւֆ էտէրիզ։ Կիւնահ սէպէպսիզէ պի հադգին էօլիւմէ մահքիւմ պուլունտըղընդան հալտէ, Ալլահ պիղէ Սէֆինէյէ իլթիճա էթմէքլիյսիզի էմր էտէր։ Հէր նէ զատար 0 գուսատուս վէ 'ատիլ օլուպ, պիզ իսէ միւճրիմ իսէք տէ, հէնէ պիզ ատնա կէլէպիլիրիզ, զիրա 0 ճիւրմիւմիւզիւն զըրմըզըսընը վէ թէճավուզընդանը զըզըլըզընը կիտէրէճէք տիր։ Սէլամէթ վէ իսթիրահաթ, մէսէրրէթ վէ սա'ատէթէ սուսամըշ օլաբըզմըզ հալտէ, 0՝ պիզիմ ասլա քէսիլմէյէն, տա՞իմա տօյուրան սուլարա կէլմէմիզի էմր էտէր։ Մ'ուդապէլէթէն պիզիմ ատնա վէրէճէք հիչ պիր չէյիմիզ եօզ իսէ տէ, օ պիզէ ագչէսիզ վէ պէհասըզ կէլմէմիզի էմր էտիյօր։ Հէր եիւքիւ վէ եօրդուն ճանա Բրիստոս «Պանա կէլ վէ բահաթ պուլ,» տէյիւ պույուրըյօր։ Կիւնահ եիւքիւ, էլէմ ու քէտէր եիւքիւ, զա՞իլէ վէ էնտիչէ եիւքիւ, իղվա վէ թէճրիպէ եիւքիւ — պունլարընն հէր պիրիսի ատնա կէթիրիլէպիլիր։ Հիչ քիմսէ կէրի կէօնտէրիլմէզ, զիրա Բրիստոս «Պանա կէլէնի ասլա սըշարը սթմամ,» տէյիւ պույուրըյօր։ Բէզալիք Բրիստոսա կէլէն հիչ պիր քիմսէ ատ զալմայաճադ տըր. զիրա եէնէ Բրիստոս «Պանա կէլէն ասլա ատըզմայաճադ տըր,» տէյիւ պույուրըյօր։ Բ. Մ'ուդատտէսին սօն պասը, սայքի սօն այէթի պու տա'վէթի թէքրար էտիյօր։ Էլեէվմ տախի էօլիւլէրտէն զըյամ էթմիչ օլան Բրիստոսըն տա'վէթի պու տըր։ 0՝ սէմանընն տա'վէթինի, Ալլահընն ինսանա փէյղամընը զէմինէ պիր սէֆ'ա տահա թէպլիղ էթմէք իւղրէ, սէմատան թէչրիֆ էյլէտի։ Էօյլէ իսէ կիտէլիմ։

Էլէր պիր էֆմէ ոնը էրապէրինէ էճրա էլմէ+ էսրէր էսէ, պու ըս'լիմ Աշլահդա՞ն մը օլարընը, վէ էսիօր պէն էնապէլէյմանէ մ մեօյլեապէյմ պէլեճէ+ պէր (Յովհ. 7. 17)։

ՅԻՍՈՒՍ պուրատտա սէմավի հիքմէթին սըրընը պէյան էտիյօր։ Պէնիմ թա'լիմիմ պէնիմ օլմայըպ, պէնի կէօնտէրէնին տիր։ Պէնիմ թէ'ալիւմ ուսուլըմ՝ ատնա քեամիլէն իթա'ատ հայաթը

լիգա էթմէքլիյիմ տիր։ Էկէր սիզ տախի անտէն էօյրէնմէք խոթերսէնիզ, միսալըմա իմթիսալ էտի-նիզ։ Անքն իրատէթինի իճրա էտինիզ, անը պա թէճրիպէ տէնէյինիզ. օ զէման պու թա'լիմին Ալ-լահտան օլուպ օլմատըղընը պիլէճէքսինիզ։

Պունտա միւնտէրիճ գա'իտէ փէք չօգ չէյլերէ թաթպիգ օլունապիլիր։ Պիզիմ էն էյի գուվվէթ վէ պիլիկիմիզի թա'լիմ ու միւմարէսէ վասըթասըյլէ թահսիլ էտէրիզ։ Նէ գատար զիյատէ թէտգիգ ու թէթէպպիւ' էտիպ, պա թէճրիպէ տէնէրսէք, անլէրէ տա'իր մա'լիւմաթըմըզ օ գատար մահրէմանէ վէ միւֆիտ օլուր։ Պիզ՝ պիր չիչէյին խոշ գօգուսընը գօգու ալմագըզա մահսուս գուվվէթիմիզ իլէ պի-լիրիզ։ Պիր մէյվէնին լէզզէթինի թաթ ալմագըզա մահսուս գուվվէթիմիզլէ պիլիրիզ։ Զէմինի տօսթ-լարըմըզըն սըդ ու հագիգաթընը պա'զը նակեահ զուհուր հալլէրտէ անլէրէ ի'թիմատ վէ էմնիյէթ էթմէքլէ սընարըզ։ Պի'այնիհի ճան ու կէօ-նիւլտէն Ալլահըն իրատէթինին իճրասընա թէշէպ-պիւս էտէր իսէք, օլ իրատէթի իճրա էթմիք-ճէ, անքն տալը Ալլահտան օլարըզընը տահա վա-զիհ սուրէթտէ կէօրիւրիւզ։

Իշթէ պու վէճհէյ սէմավի հիքմէթին գափուսը Ինճիլտէ էն հագիր վէ էն 'ալի քիմսէլէր էօնլունտէ աչըլմըշ տըր։ Հէր քէս՝ պու մէքթէպէ տէվամ էտէպիլիր։ Պու մէքթէպէ տէվամ էթմէք իչիւն նէ պէօյիւք պիր 'ադլ, նէ տէ պու տիւնեանքն հիքմէ-թի թալէպ օլունմազ։ Վա'տ չու տըր. —«Օ՝ միւ-թէվազը'լարը հագդտա իրշատ էտիպ, քէնտի թա-ռիգինի միւթէվազը'լարա թա'լիմ էտէր։» Իմտի հազրը խաթր ու ֆիքր վէ միւնքէսիր գալպ իլէ Ցիսուսա կէլէլիմ։ Ցիսուս հալիմ վէ միւթէվազը՝ օլուպ, «Ալլահըն ճիւմլէ միւրատընտա քէտմիլ վէ թէտմամ» տուրմագըզըմըզը պիզէ քէնտի Ռուհը ի-լէ թա'լիմ էտէճէք տիր։

## ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԵՐԻ

ՊԻՐ տէֆ'ա պիր խաթուն Փրօֆ. Տրըմընտա քէն-տի արապահընընն իչքիյէ սիւշտիւյիւնիւ զիքր իլէ, անա պիր նասիհաթ էյլէմէսինի թալէպ էյլէտի։ Փաթ տէյիւ կիտիպ պիր քիմսէ իլէ ռու-հանի հալի հագգընտա գօնուշմագ միւմգնէյին խոշունա կիթմէտի իսէ տէ, պունը պիր խրիսթի-յան մադամընտա վալիֆէ 'ատտ էտէրէք, արա-պահընն հանընա կիթտի, վէ անա «Տօսթում, սէն արապայը սիւրէրքէն աթլար խըրպանընը կէ-մի ադըյա ալարագ էնիշ աչաղը գօչսալար, սէն տէ քէնտիլէրի զաղթ էտէմէզ հալտէ պուլունտան նէ՞ եափարսըն» տէտի։ «Նէ՞ եափաճաղըմ, էլիմտէն պիր չէյ կէլմէզ,» տէյիւ ճէվապ վէրտի արապահը։ «Փէք ա'լա, լաքին օլ էնտատէ հանընտա սէնտէն գուվվէթլի օլուպ, աթլարը զապթ ու իտարէ էտէպիլէն պիրիսի պուլունտա նէ՞ եափարսըն», տէ-յիւ սօրտը Փրօֆ. Տրըմընտա։ «Նէ՞ եափաճաղըմ, տիզկինի թութար օլ տատէմին էլինէ վէրիրիմ» տէտի արապահը։ «Տօսթում, սէնին հայաթըն կէմի ադը-յա ալմըշ կիտիյօր, իչթիհան, արզուլարըն, չէհվէ-թին սէնի էնիշ աչաղը կէօթիւրիւյօրլար, սէնին էլինտէն իսէ պիր չէյ կէլմէյօր։ Ամմա սէօզիւմէ ինան քի, սէնին եանընտա սէնտէն գուվվէթլի պիրիսի վար, օ հայաթընը զապթ ու իտարէյէ գատիր տիր։ Իմտի նէ՞ եափաճագսըն՝,» տէյինճէ, արապահը մէ՞էլէյի անլատը վէ «Էֆէնտիմ, պէն տիզկինի օլ Զաթըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ,» տէտի։

—.—

*Ամիտէքի «Թասվիրլէր» Տօգ. Մ. Քայէլ էֆ. Ցակոբ-եան եէտիյլէ իգթիսաս վէ թէրճէմէ էտիլմիշլէր տիր։-* Մ՝Ե՝Ը. Ա՝Ե՝Գ.

### ՃՕԶԷՖ ՓԱՐԳԸՐԸՆ ԲԻԻԹԻՍՊԱՆԷՍԻ

ՏՐ. Ճօզէֆ Փարգըրա, օլ մէշհուր ճալիպ խաթի-պէ պիր կիւն «Նա՞սըլ օլույօր տա պիլէրճէ քիմսէլէր սէնի տինլէմէք իւզրէ ճէլպ օլունույօրլար» տէյիւ սիւ՞ալ էթտիլէր։ Տր. Փարգըրըն վէրտիկ ճէվապ տիգգաթա չայան տըր, պագ նէ՞ տէյօր «Բիւթիւպխանէմի օգուր իսէնիզ, պունը սըրրը-նը անլարսընըզ. քիւթիւպխանէմ հէմ էյի տիր, հէմ քէօթիւ տիր, հէմ ա'լա տըր, հէմ էտնա տըր. վէլհասըլ հէր չէյ տիր, օլ քիւթիւպխանէմ հէր եէրտէ տիր, պուլունմատըղը եէր եօգ տըր, զէման ալթը թրէնլէրինտէ օլտըղը կիպի, 'ատի արապալար իչինտէ տէ վար տըր, թէմիզ լօգանթա վէ կալի-նօլարտա օլտըղը կիպի գահվէխանէլէրտէ տէ պու-լունուր։ Սթասիօնլարտա, քիլիսէլէրտէ, զիյա-գէթխանէլէրտէ, խասթա եաթագլարընտա, խալ-վէթ օտալարընտա, հապսխանէլէրտէ պու քիւ-թիւպխանէյէ բասթ կէլիրսինիզ, էյի պիր խամ պուլամատըղըմըզ իչիւն անա «Ինսանի թապի'աթ» թէսմիյէ էտէր իսէք տէ, սէն անա «Բիւթիւպխա-նէ» իսմինի վէրիրիմ, չիւն տա՞իմա անը միւթա-լա'ա էտիյօրըմ, օգույուպ մէշգ էտիյօրըմ. իշթէ պու սէպէպտէն տիր քի էհալի պէնի տինլէմէյէ գօ-չույօրլար։»

Էյ վա'ըզ, սէն տէ պու քիւթիւպխանէյի, եա'-նի ինսանի թապի'աթը մէշգ ու միւթալա'ա էտի-յօր մը սըն, հէր եէրէ կիրիպ չըգը՞յօր մը սըն, հէր

քէս իւլ իւլֆէթ վէ 'իւնսիյէթ էտէրէք, իշպու քիթապլարը հէր ան մէշդ ու միւթալա'ա էտի՞յօր մը սըն. Էֆէնտիմիզ էօրնէյինէ իմթիսալէն սէն տէ կէօմրիւքճիւ վէ կիւնահքէարլար իւլ օ-թուրըպ գալդը՞յօր մը սըն։ Նէ՞ մութլու սանա էկէր սէն տէ պու քիւթիւպխանէյէ էհէմմիյէթ վէրիյօր իսէն, չիւնքի օլ վաղթ սանա տա պիւա չիւպհէ էհէմմիյէթ վէրիլէճէք, վէ չօղլարը թարաֆընտան խահիշ իւլէ տինլէնիլէրէք, անլէրի գօլայընդ իւլէ Յիսուսա ճէլպ էտէպկէճէքսէն։ «Անը՞ն արտընճա խայը ճէմա'աթ կիթտի» (Մատ. 8. 1)։

## ՏԻՐԻ ԹՐԻՍԸԶ

ՎԱԳԹԸՅԼԱ վա'ըզը պիրիսի խրիսթիյան օլտըզը իչիւն էօյիւնէն պիր ատէմէ թէսատիւֆ էտէր. լաքին պու ատէմ սահա քիլիսէ իւլէ պիրլէշմէմիշ իսի, վէ սէպէպ տէյիւ չունու պէյան էյլէտի քի խաչ իւզէրինտէ էօլէն խըրսըզ հէր նէ գատար պիր քիլիսէ իւլէ պիրլէշմէտի իսէ տէ, ատօտոզրու ճէննէթէ կիթտի։ Վա'ըզ «Միսիոնէրլիք իշինէ եարտըմ էտի՞յօր մը սըն» տէյիւ սիւ՞ալ էթտիյինտէ, օլ զաթ չու եօլատա ճէվապ վէրտի, «էօլէն խըրսըզ հիչ պիր միսիոնէրլիք իշինէ եարտըմ էթմէտի իսէ տէ, եէնէ ատօզրու ճէննէթէ կիթտի։» Պունդն իւզէրինէ վա'ըզ, «Էվվէթ, լաքին պիլիրսին քի օ էօլէն պիր խըրսըզ իտի, սէն իսէ տիրի պիր խըրսըզ սըն» տէյէրէք անա միւնասիպ պիր ճէվապ վէրտի։

Էյ «Խրիսթիյան ըմ» տէյէն պիրատէր, հազիրի վէ տիրի պիր խրիսթիյան օլտըզընը 'էօմրիւն իւլէ իսպաթ էյլէ (Յակ. 2. 17)։

## ԵԱՇԱՄԱԳ ԻԶԻՒՆ ԹԷՆԷՖԻՒՍ ԷՅԼԷ

ՀԻԶ խապերիմիզ օլմայարադ պէր տէվամ էթրաֆըմըզտաքի հավայը թէնէֆֆիւս պիրլէ իչէրիմիզէ չէքիյօր ըզ, լաքին հիչ խայալ էտէպկի՞ր մի սինիզ, 'ադէպա պիւթիւն 'էօմրիւմիւզտէ նէ՞գատար հավա թէնէֆֆիւս էտիյօրըզ։ Տէնիլիյօր քի վասաթ հիսապ իւզրէ, պիւթիւն 'էօմրիւմիւզտէ ճիկէրիմիզէ ալարզըմըզ հավանը սալթ միւվէլլիտ իւլ հումուզէսի (oxygen) սէյկալ պիր հալէ կէլէճէք օլա՝ 100 'ատէտ լոգոմոթիֆի՝ խըզ իւլէ գօչտուրաճադ պիր 'ադիմ դուվվէթ հուսուլէ կէլէպիլիր, լաքին ըէֆթէ ըէֆթէ, ադ մըգտարտա իշէրի չէքալիմիզտէն սայքի հիչ ֆարդընա վարմայօրըզ, վէ իչթէ ֆարդընա վարմայարադ թէնէֆֆիւս էթտիյիմիզ պու դուվվէթ վէրիճի վէ հարէքէթի էթտիրիճի հավա վասըթասը իւլէ տիր քի եաչայօր ըզ։

Պի՛այնիէ բուհանիճէ հարէքէթիմիզ վէ եաչամագլըզըմըզ իչիւն բուհանի հավայա միւհթաճ ըզ, Բուհ իւլ Գուսաս քիւրէ ի հավասընա միւհթաճ ըզ. Իլահի հայաթ վէրէն հավայը հէր ան թէնէֆֆիւս էթմէմիզ լազըմ ատը, զիրա «Անը՞ն իւլէ եաչարըզ, վէ հարէքէթի էտէրիզ, վէ մէվճուսա ըզ։» Պէր ատէվամ օլ բուհանի հավայը թէնէֆֆիւս էյլէ, վէ պիւթիւն 'էօմրիւնտէ 'ադիմ բուհանի իչլէր կէօրլճէք 'ատիպ պիր դուվվէթէ մալիք օլտաճադսըն» (Ա'մալ. 17. 28)։

# ՄՈՒՀԱՐՐԷՐԱԹ

## ՊԻԼԻՀԻԼՏ
(ՃԷ-ԼԷ ՍԷՐԷՐ)
2.

«Ուզուն միւատէթ թէրէտտիւատէն սոնրա, վէկհասըլ օլ դավմըն բէ՞իսի իման էթտի վէ վաֆթիզ օլունտու։ Զէվճինիզ Իսրէրիուս տախի վէֆաթ էթտի։ Ուիթոպերկ դուբպինտէ պուլունան ճէմա'աթ եէնիտէն թէչէքքիւլ էթտի։ Բէ՞իսին զէվճէսի ճէլանընն էսէֆ ի 'ադիմինէ բաղմէն, բահիպ Դաւիթ իւլէ պիրլիքտէ Իրլանատատան պուչդա պիրատէրլէր տախի կէլտիլէր։ Պիզ՝ եէնի միւսթամէրէյի տէվամ էթմէք իւզրէ, բահիպ Թօլման իւլէ պուբայա եվվէճճէ կէլէնկէրատէն իզ։ Սէն տէ քիւչիւք զը-զըն Պիլիհիլտի պիրատէրին էտտա իւլէ զէվճէսինին Ուիթոպերկտա թէ՞սիս էթմիշ օլտըգլարը մէքթէպտէ թա'լիմ ու թէրպիյէ օլունմասը իչիւն կէրիտէ պրաղըզ, պիզիմ իւլէ պէրատէր Նէվհայտա կէլտիկ։ Սանա մա'լիւմ օլուսը, հայաթըն իւլէ թէ՞ալուզը պուլունան իչպու հիքմայէյի հաֆըզէնտէ թաղէլէնտիրմէք իսթէտիմ։ Պէնիմ անը սանա պիր նամա'լիւմ հիքմայէ կիպի նազ էթմէքտէն մադատըմ՝ մաղիսէքի 'էօմրիւնիւ ֆիքրինին կէօզլէրի էօնիւնէ թէրսիմ էթմէք տիր. սէն չիմտի սօնունա եէթիշմիշ օլտըզընտան, Ալլահըն սէնի զլաղուզլամըզ օլտըզը թարիզէ տէօնիւպ պիր պադ։ Վագա'ա թարիգ սոնա իսէ տէ, սէլամէթ թարիզի տիր, չիւնքի անը՞ն 'ադըզէթի բուհանի իսէլաս վէ նէճաթ ատը։ Պունդն պէօյլէ օլտըզընա զաթէն սէն՝ Իսրիուսա քէնտինին զէվճէսի մադամընատա բէֆադաթ էյլէտիյին վադթատան պէրու զանա'աթ հասըլ էթմիշ իտին։ Բէնտի 'ինտինտէ զըյմէթլի օլան թա՞ֆիքէլը տախի Անը թանըսընդար տէյիւ, զէմինի սա'ատէթի, հաթթա հայաթըն սա'ատէթինի պիլէ ֆէտաքէարլըզ մէզպահը իւզէրինէ վաղ՝ էթմէք ճա՞իզ վէ լապիւատ իտիյինի սէն պիլիյօր իտին, չիւնքի անլէր տախի պիր զըյմէթ ի կիրանպէհա իւլէ սաթուն ալընմըշլար ատը։

«Սէն տախի պու միւպարէք բուհանի իչտէ քէնտի հիսսէնի մա էլ մէմնունիյէ տէր'իւհտէ էյլէ-տին, վէ պիղ անըն իլք սէմէրէլէրինի կէօրմէյէ մուվաֆֆադ օլտուդ։ Արալարընտա իմրար ը հայաթ էյլէտիյմիզ չու զուլմէթտէ եաչայան եիւղլէրճէ քիմսէլէր չիմտի Բապպանն 'ինայէթինէ իման էթմիշ օլտըղլարընտան, արթըդ հէր կէօնէ մէղմում էգ'ալ վէ ա'տաթը պէրթարաֆ էթմիշլէր տիր։ Անա թէշէքքիւր սունարադ, 'Սէն գուլարընա քէչֆ էթտիյին պիլճիւմէ հազիդաթլարա վէ լութֆ ու ինսանլարընին էն քիւչիւյունէ պիղէ պիղ լայըգ տեյիլ իղ' տէմէմիզ ճա'իղ տեյֆ՚ մի։ Հէյհա՛թ, նէ՛ չօգ տէֆ-'ալար սապր ու սէպաթ, իման վէ մուհապպէթ պիղտէն էքսիլմիշ տիր. նէ՛ չօգ տէֆ'ալար Անընէ, եա'նի տիւնեայա զալիպ օլան իլէ չատ ու մէսրուր օլմազա պիր չօգ սէպէպլէրիմիզ օլաբղընը իմանսըզ քէտէրլէրիմիզին իչինտէ ունուտարադ, տիւնեատա կիրիֆթար օլմամըզ վաճիպ օլան միւղայադալարըմըզտան տօլայը տուրուպ տա չիքեայէթլէր արթտըրմըչըզ։ Սէնին իչիւն տէ, Միքիլտ, քեաֆի տեյֆ՚ մի քի, Ալլահ սէնին սէվկիւլիւ եվլատընը թա սէպալէթինտէն պէրու խէլաս թարիղինտէ իրչատ էթմիշ տիր։ Ֆիլվադը' ա-նը պու կիւն սէն պաղրընա պատմադ իմթիյազընտան մահրում սըն. վէ լաքին մէմնունն տեյֆ՚ մի սին քի, չիմտի սէն անա տու'ա իլէ եադըն իքէն, սէնին Խէլասքէարընն անը պիր գուզու կիպի քէնտի պաղրընա պատաճադ տըր։ Պու կիւն վա'տա նա՞իլիյէթի իչիւն անըն ինթիհասը կիւնիւ տիր. վէ իլք տէֆ'ա օլարադ, Անընն գան վէ թէնինէ իլհադ օլաճադ տըր. սէն տէ հէման 'այնի 'Աչա ի Բապպանիյէ հիսսէտար օլաճադ սըն։ Իմտի քէմալը թէվադու' իլէ թադսիրաթ վէ կիւնահլարընտան տօլայը թէվպէ էտերէք, հայաթ էքմէյինին ան օլանլարա թադիմ գալընտըղընը 'տէրխաթը էյլէ։»

Թօթման տիղ իւղէրինէ կէլիպ, զըսա վէ լաքին տէրուն ի տիլտէն պիր տու'ա 'արզ էթտի, վէ անը խասթա գատըն տախի թէքէրրիւր էթտի։ Էքմէյի փարէլէյիպ, չարապը տախի գատէհէ տօլտուրտըգտան սօնրա, Իրլանտա քիլիսէսինին 'Աչա ի Բապպանի իլահիսինի զայէթ թէմքինի վէ լաթիֆ պիր սէտա իլէ թերէննիւմ էթմէյէ պաչլատը, Կէրարուա տախի քէմալ ը ինթիրամա թէրէննիւմէ իշթիրաք էթմէքտէ օլաբղը հալտէ, էօլմէք իւղրէ պուլունան Միքիլտ՝ պայղըն պիր սէս իլէ քէնտի Խէլասքէարընա սէճտէ էտիյօր իտի։

Իշղու թերէննիւմ էթմիշ օլտուղլարը իլահի Էվրօփա էլինէ ի մուխթէլիֆէսինտէն փէք չօղլարընա թէրճէմէ էտիլմիշ օլուդ՝ Իրլանտա քիլիսէսինին դատիմտէ օլան իմանընը զայէթ ճիտտի վէ տիրի սուրէթտէ բէտամ էթմէքտէ տիր քի, օլ տէհրբ բաղմէն մէ՞մուլ օլունտաղընտան զիյատէ փաք վէ պէրրադ տըր։ Դապիլ ի իսպաթ փէք չօգ պիւրհանլար Ցնճի տէհրտէ Իրլանտա քիլիսէսինին թա'ալիմաթլարընն հէնուզ պօզուլմամըշ պիր հալտէ պուլունտաղլարընը իրա՞է էտիյօրլար։

Աթիտէքի՝ իշղու իլահինին պիր դաչ տյէթլէրինին թէրճէմէսի տիր.

«Իպն ի վահիտ Քրիստոս իլէ
Խէլաս ի'լան օլունտու,
Զիղրյմէթ գան վէ խաչէյէ,
Օ զաֆէրեաղ պուլունտու։
Պէօյիւք քիւչիւք հէր քէս իչիւն
Էթտի ֆէտա քէնտինի.
Օ գուրպան տըր կիւնահ իչիւն,
Հէմ ճիւմլէսինին քեահինի։
Սէմա իչիւն Օ նէճաթ տըր,
Հէմ զուլմէթտէ տիր զիյա.
Լութֆը մէնպա' ը հայաթ տըր,
Միւ՞մինի էտէր իհնա։
Ճիւմլէ 'ալէմէ մէլիք տիր,
'Աղիզլէրէ հիմայէ.
Հէր միւ՞մինէ ինսան էտէր
Հայաթ ը էպէտիյէ։
Բէնտիսի տիր սէմավի մէնն,
Սճ օլանը տօյուրըր.
Ապ ը հայաթ մէնպա'ընտան
Սուսըզ ճանը դանտըրըր։»

Պու իլահիյի թէրէննիւմ էթտիքտէն սօնրա, վա'ըզ՝ իքի գատընղարա էքմէք վէ չարապ թէվզի' էթտի, վէ պիր մէչհուր վէ Բապպանի տու'այը թէքէրրիւր էթմէսինի միւթէ'ադիպ, պէ թէքրար տիղ իւղերինէ կէլիպ, «Համտ Փէտերէ, համտ Օզուլա» իլահիսինի թերէննիւմտէն սօնրա 'իսպատէթէ խիթամ վերտի։

«Հայաթըմըն չու սօն սա'ատընտա պանա վերտիկինիզ թէսէլլիտէն տօլայը մէմնունիյէթիմի սիղէ պէյան էթմէքտէն 'ատիզ իմ։ 'Իֆֆէթլու Հիլատա գատընա տա տեյինիզ քի, լութֆէն կէօնտէրմիշ օլաբղը էքմէք վէ սիւթտէն տօլայը քէնտիսինէ ֆէվզէլ'ատ միննէթտար պուլունտույօրըմ։

Էօյէ զանն էտերիմ քի, Բապպանն միւպարէքլէյիպ տէ պանա վերմիշ օլաբղը պու էքմէք՝ չու միւսաֆիրլիքլէ կէչիրիլէն հայաթըմտա պանա վերիլէն սօն էքմէք տիր։ Ճիսմանի էքմէք արթըզ պանա միւֆիտ օլամազ, 'աղըպէթիմ եաղըն տըր.

կէօղէրիմ դարարբյոր. ան էվատրմ. քեան չքի պիր տէգի՛ տանա սէնի կէօրմէյէ մուղթէտիր օլասլիլ-սէ իտիմ։»

Տանա պու սէօղէրին թէքէլլիւմիւ պիթմէղտէն նակեհան գավու չիտատէթլէ աչլարադ, պիր պա-քիրէ ի վաքիղէ եսթադա տօղրու սէյիրտիպ, «Վա-լիտէ՛, վալիտէ՛,» տեյիւ նիտա էթտի, վէ հէման կիտիպ, էօլմէք իւզրէ պուլունան վալիտէսինին եանը պաչընտա տիզ չէօքտիւ։

Վալիտէսի ահուզար իլէ «Պիլիհի՛լա՝ սէ՞ն մի սին. մուֆարադաթ էթմէղտէն սէնի մուսարէքլէ-յեպիլէճէյիմ» տեյիպ, տիթրէք էլլերինի դըզըն պաչը իւզրինէ վաղ՝ էյլէտիյի սըրատա մէրդու-մէնին տուտադլարընտա պիր խայր տու՛ա զէմզէ-մէլէրի վար իտի քի, անլերի մահզա Ալլահ իչիտէ պիլիյօր իտի. նուր՝ կէօղէրինտէն թէյրան էթտի, պիլա հարէքէթ տուրատու, վէֆաթ էթմիչ իտի։

Մութլու պիր կիւն իտի, անդն արզուսը եէ-րինի պուլմուշ իտի, վէֆաթ էթմէղտէն զըզընը կէօրէպիլտի։ Հիւքմիթերմա օլան մէյ՝ուսիյէթ վէ քէտերին իլք չիտատէթի կէչինճէ, Թօթման տօնա դալմըշ օլան զըզին էլինտէն թութարադ, «Նա՞սըլ օլատու տա պու դատար էրքէն կէլէպիլտին, 'իպա-տէթ տանա պու վագթ խիթամ պուլմուշ օլմա-մալը տըր,» տեսի։

Էօքսիւզ զըզ էօքիւր էօքիւր ազլայարադ, «Ֆազիլէթլու վէտէր, մաէթթէ՛էսսիւֆ 'իպատէթէ ասլա պաչլանմատը, վաֆթիզ օլունմատըմ, վէ դամմն ըէ՞իսինին զէվճէսի ճէլանդն եիւզիւնտէն ֆիրար էտիպ պուրայա կէլտիմ, չիւնքի Հօլզըրթ տիւն կէճէ վէֆաթ էթմիչ տիր,» տեսի։

Իրթիյար վա՛ըզ,« Շու հալտէ ճէնտաղ ը Ալլա-հըն մէրհամէթի եէթիչէ պիլէ» տեյիպ, եավաչ պիր սուրէթտէ տէ «Տիւնեատա չօղ միւղայաղանըզ օ-լանադ տըր» սէօղէրինի 'իլավէ էթտի։

---

## 'ԻԼԼԷԹՏԷՆ ՄՈՒ'ԱՖԻՅԷԹ

(Տօք. Ե. Դ. Բելլեեան, 'Ադրնապ)

Պա՛զը խասթալըզլարընը միդրօպլարը վիւճուտէ հիւճում էյլէտիյինտէ, պա՛զէն վիւճուտ օլ խասթա-լըզտան մու'ամֆ օլուր։

Պու մու'ամֆիյէթին տէօրթ նէվ' օլարըզը անլա-չըմըշ տըր։

1. Խըզդի մու'ամֆիյէթ։

Պա՛զը վիւճուտլէր խըզդի օլարադ ֆիլան պիր խասթալըզա դարչը մուգավէմէթէ մուգթէտիր պուլունուրլար, վէ պիլթիւն միւատէթ ի 'էօմր-լերինտէ պիլէ օլ խասթալըզդան մու'ամֆ եաչար-լար։ Պիլֆարզ, զըզամըզ խասթալըզընըն միդրօպ-լարը հավատա պուլունուր, վէ օ՝ պիր չէհր եա դասատատա հիւքմիթերմա իքէն անդն սիրայէթինի մէնն էյլէմէքլիք սայքի իմքեան խարիճինտէ տիր։ Պիր չօղ չօճուզլար անտէն թութուլարզլարը պիր հէնկեամտէ, մէղքիւր խասթալըզդն պուլունտըզը ֆամիլեա տախիլինտէ պիլէ պուլունույօր պա՛զը չօճուզլար քի զըզամըզ խասթալըզընըն միդրօպ-լարընտան պիր կէօնէ թէ՞սիր դապուլ էթմէյօրլար։ Վէ միւատէթ ի 'էօմրէրինտէ պիլէ զըզամըզ խասթալըզընտան մու'ամֆ պուլունանլար օլույօր։ Տէմէք քի օլ չօճուզլար հիյն ի թէվէլլիւտէրինտէ զըզամըզ միդրօպլարընը զէհիրինէ դարչը վիւ-ճուտէրինտէ պիր փանզէհիրէ մալիք տիրլեր։

Հէման պու գա՞իտէ իւզրէ, պա՛զը ֆամիլեա-լար, դասատալար, վէ չէհիրլեր ֆիլան պիր խաս-թալըզն միդրօպլարընը թէ՞սիրսիզ պրատան դապի-լիյէթէ մալիք տիրլեր։ Ինչթէ պունա խըզդի մու'ա-ֆիյէթ տէնիլիր։

2. Սօնրատան թապի'ի դա՞իտէ իլէ հասըլ օլան մու'ամֆիյէթ։

Ֆիլան պիր խասթալըզա միւպթէլա օլմուշ օ-լան պիր վիւճուտտէ օլ խասթալըզը մէյատանա կէ-թիրէն միդրօպլար, քէնտիլէրէ մախսուս պիր զէ-հիր (toxin) հասըլ էտիյօրլար։ Վէ ինչթէ զըզարբ-մա, պաչ՝ադրընը վէ զայրի խասթալըզա մախսուս իմարէլէրի մէյատանա կէթիրէն դանտա՝ ճէվէ-լան էյլեյէն պու զէհիր տիր։ Միդրօպլար քէնտի զէհրլերինի մէյատանա կէթիրմէքտէ իքէն, վիւ-ճուտ տախի պու զէհրի մահվ էթմէք մագսատիյէ պիր փանզէհիր (antitoxin) հասըլ էտիպ դանտա վէրմէքտէ պուլունուր։

Ֆարգը միդրօպլարընը զէհիրլերի վէ փանզէհիր-լերի ֆարգը նէվ'լերտէն օլուր։ Շէօյէ քի դուշ վալալը խասթալըզընըն միդրօպլարընը զէհիրինի՝ անճադ օ խասթալըզ վաղթընտա վիւճուտին մէյ-ատանա կէթիրտիյի փանզէհիր մահվ էտէպիլիր. պաչգա փանզէհիրին օ զէհիրէ պիր կէօնտա թէ՞սի-րի օլամազ։

Խասթալըզ վաղթընտա միդրօպլին զէհիրինէ դարչը պիր փանզէհիր մէյատանա կէլիյօր։ Վէ էկէր միդրօպ դուվվէթլի վէ վիւճուտին փանզէհիր եաֆ-մազ դապիլիյէթի զա՞ֆի իսէ, միդրօպ չօղալը, զէհիր արթար վէ խասթա թէլէֆ օլուր։ Լաքին էկէր միդրօպ զա՞ֆի, վիւճուտին փանզէհիր եաֆ-մազ դապիլիյէթի էյի իսէ, կիտէ կիտէ խասթա-նին վիւճուտինտէ զէհիր ազալը, փանզէհիր չօ-ղալը։ Վէ փանզէհիրին վիւճուտտէ զէհիրին թէ՞-սիրինի մաղուլ զըմանդա պաչլատըզը կիւն խաս-

թա էյիյէ եիւզ թուԹար վէ կիւն պէ կիւն սբհհէԹ պուլուր։

Վէ խասԹա ԹԷքմիլ սբհհէԹ պուլտբդտան սօնրա, միդրօպլէն զէհիրլինի մահվ էտէն փանդէհիր վիւճուտտէ պիր միւտտէԹ վէ պա'դէն տախի միւտտէԹ ի 'էօմր պագի դալբր։ Պու փանդէհիր վիւճուտտէ պագի դալտբդը միւտտէԹճէ օլ վիւճուտ, օլ փանդէհիրէ 'ա՞իտ օլան խասԹալբդա միւպԹէլա օլմադ։ ԻչԹէ պուննա Թապի'ի վասբԹա իլէ, եա՞նի 'իլէԹ վասբԹասբ իլէ էլտէ էտիլէն մու'ագիյէԹ տէնիլիր։

'ԻլէԹ գա՞իլ օլտբդտան սօնրա վիճուտտէ պագի գալան փանդէհիր նէ գատար վագբԹ մահգուդ դալտբդընբն վասաԹ միւտտէԹի պա'դը խասԹալբդալար իչիւն զիյրտէ պէյան օլունմբդ տբր։ (*)

Գուշ փալագը, 6 հաքԹա գատար,

Թիքօ եախօտ պաղբրսագ հիւմմասբ, 5-10 սէնէ,

Թիքուս, 5-10 սէնէ,

Զիչէք, 'էօմրիւ օլտուդճա,

Գբզամբգ, 'էօմրիւ օլտուդճա,

Ցբէնկ 'իլէԹի (Զնճի տերէճէսի), 'էօմրիւ օլտբդճա։

Լաքին չօգ գա՞իտէլէրին խԹիխնասբ օլտբդը կիպի, մու'ագիյէԹին տախի խԹիխնասբ օլապիլիր։ ՑագաԹ օլ խԹիխնալարտա տախի խասԹալբդ խաքիք պիր սուրէԹտէ զահիր օլուր։

3. Սիւն'ի մու'ագիյէԹ։

Զիչէք խասԹալբդընտան մու'աք օլմադ իչիւն չիչէյին խաքիք պիր նէվ'ի իլէ չօճուդը աչբլատբդըմբդտա, օլ չօճուդտա չիչէք խասԹալբդընբն միդրօպլարընբն զէհիրլինէ դարչը պիր փանդէհիր մէյտանա կէլիյօր։ Վէ օլ փանդէհիր պէշ սէնէյէ գատար չիչէք խասԹալբդընբն միդրօպլարընա դարչը մուդավէմէԹ էԹմէքտէ օլույօր։ ԻչԹէ պու քէչֆ նէԹիճէսի օլարագ 'այնի ուսուլտա վիւճուտի վէպա վէ դօլէրա կիպի միւհիքք խասԹալբդլարա ալբշտբրմադ իւզրէ, 'իլէԹին խաքիքլէնտիրիլմիչ նէվ'լէրինէ փէչինէն աչբլամադբդա ԹէչէպԹիս օլունմբդ վէ էփէյի պիր տէրէճէ մուվաֆֆագիյէԹ տախի կէօրիւլմիւչ տիր։

4. Միւհիքք պիր 'իլէԹտէն ԹուԹուլմբդ օլան պիր խասԹայբ 'իլէԹին զէհիրլինտէն դուրԹարմադ իչիւն, 'այնի 'իլէԹին խարիճտէ հաղբրլանմբդ փանդէհիրինի խԹի'մալ էԹմէքքիք ուսուլու։

Ադէտմճէ զիքր օլունտբդը կիպի վիւճուտտէ ադբդ օլան պիր խասԹալբդ տէֆ' օլմադտան էվվէլ Թապի'աԹ օլ 'իլէԹին զէհիրլինէ դարչը պիր փանդէհիր մէյտանա կէԹիրմէսիյէ խասԹալբդ տէֆ' օլույօր։ 'Իլմ ի ԹէպապէԹ եադբն վագբԹլարտա պունու քէչֆ էտէրէք, Թապի'ԹԹբն պու գա՞իտէսինտէն խԹիֆատտէ էյլէմէքտէ օլմուշ տբր։ Շէօյլէ քի տիֆԹէրիա եախօտ գուշ փալագը խասԹալբդընտան ԹուԹուլմբդ օլան պիր չօճուդ Թապի'աԹբն մէյտանա կէԹիրտիյի փանդէհիր վասբԹասբ իլէ խասԹալբդընբն զէհիրլինտէն խէլաս օլտբդը էսնատէ տօգԹօրլար օլ խասԹանբն դանբնտան ալբդ, անբն իլէ պիր հայվանը օլ 'իլէԹէ աչբլայօրլար։ Վէ Թապի'աԹ գա՞իտէսինտէն օլարագ տիֆԹէրիա օլ հայվանտա խաքիք վէ Թէհլիքէսիզ պիր սուրէԹտէ իզհար օլույօր, վէ օլ հայվանբն դանբնտան ալբդ, անբն իլէ իքինճի պիր հայվանը, քէզալիք անբն տախի դանբնտան ալբդ, իւչիւնճիւ պիր հայվանը աչբլայարագ, 'այնի ուսուլը պիր դաչ հայվան իւզէրինտէ իճրա էԹտիքտէն սօնրա, էնճամ աչբլանան հայվանտա տիֆԹէրիանբն պիր կէօնէ խմբէսի միւչահէտէ օլունմամալէ օլ հայվանբն դանբնբն տիֆԹէրիա միդրօպլարընբն զէհիրլինէ դարչը պիր փանդէհիր իլէ տօլու օլտբդը ԹէպէյԹիւն էտիյօր։ Վէ պու հայվանբն դանբնբն «էբբմբնը չիչէլէրէ գօյուպ, հիյն ի հաճէԹտէ, տիֆԹէրիատան ԹուԹուլան չօճուդլարը օլ սիյրբմ իլէ աչբլայօրլար, վէ պէօյլէճէ խարիճտէ Թէտարիք օլունմբդ պու փանդէհիր վասբԹասբյա օլ խասԹալբդա ԹուԹուլմբդ օլան չօճուդլար տիֆԹէրիա խասԹալբդընտան դուրԹուլույօրլար։

Պու նէվ' փանդէհիր հաղբրլամադբդ ուսուլը գուշ փալագը 'իլէԹինէ խԹի'մալ օլունտբդը կիպի, ԹիԹանբս, եա՞նի տօնուճու 'իլէԹինէ վէ զայրի 'իլէԹլէրէ տախի խԹի'մալ օլունմադտա տբր։

ԹէպապէԹ 'իլմի պու տա՞իրէտտէ պու գատար պիր ատբմ ալմբդ օլտբդը հալտէ, միւսԹագպէլտէ տահա զիյատէ Թէրադբդ էյլէմէսինէ հէմ իւմիտ օլունմադտա, հէմ տախի արզու իլէ ինԹիզար օլունմադտա տբր։

Չօճուդլար տահա սապի իքէն չիչէք աչբսբյա աչբլանարագ միւսԹագպէլլէրի Թէ՞մին օլունտբդը կիպի, պէլքի պիր կիւն օլաճագ քի պիր չօգ խասԹալբդլարբն տախի միւնասիպ աչբլարբը քէչֆ օլունարագ, չօճուդլար տահա սէպապէԹ չտլարընտա իքէն պիր չօգ 'իլէԹլէրին աչբլարբյա աչբլանարագ, օլ իլէԹլէրտէն տախի խԹիպալբդը Թէ՞մին օլունաճագ տբր։ Վէ եախօտ գուշ փալագընբն զէհիրլինէ դարչը խարիճտէ փանդէհիր հաղբրլանարագ, օլ խասԹալբդա մուդնի պիր Թէտավի մադամբնտա խԹի'մալ օլունտբդը կիպի, պիր զէման կէլէճէք քի պիր չօգ խասԹալբդլարբն միդրօպլա-

(*) Իչպու միւտտէԹլէրէ տա՞իր տօգԹօրլար ադբասընտա ֆարդը էֆքեարբլբար պուլունապիլիր։

բընա դարչը խարիճտէ փանդէհիր հաղբրլանարադ, միւ"էսսիր պիր թէտավի մադամընտա խթի'մալ օ-լունանճադ տբր։ Մու'ալէճէ իլէ թէտավիսի նագա-պիլ օլուպ, կէնճէլէր թաունը թէսմիյէ օլունան վէրէմ խասթալբզընա տախի պու եօլտա թէտավի իւմիտ օլունմադտա տբր։

## ՏԻՆԻ 'ԱԳԻՏԵԼԷՐԻՄԻԶԻ ՏԷՆԷՄԷՔ ԻԶԻՆ ԳԱՎԱ"ԻՏ

Զօղ սէնէլէրտէն պէրու կէնիշ պիր տա"իրէտէ սէյեար պիր միսիօնէր մադամընտա իշլէմիշ օլուպ, արասընտա չալըշտըղը էհալիսին նագար ը տիգ-դաթընը ճէլպ էյլէյէն տինի վէ 'ադի մէս"էլէլէրէ էյիճէ վադրֆ օլմուշ օլան պիր զաթ, «Ֆիլան ֆի-լան 'ադ"իսի դապուլ էտելիմ մի, էթմէյելիմ մի» տէյիւ չօղլարճա տէֆ'ա քէնտինէ իրատ օլունան սիւ"ալարտան սէվգ օլունարադ, քէնտինին սէնէ-լէր էվվել ադ"իտ ի տինիյէյի տէնէմէք իչիւն քէն-տինճէ իթթիհադ էթմիշ իտիի պա'զը դանունլա-ը, տա"իրլէրէ տէ ֆա"իտէլի օլուբ իւմիտիյլէ, վէ պա'զը տօսթլարընը թավսիյէսիյլէ նէչը էթմէյէ բա-զի օլմուշ տբր։

Օլ դա"իտէլէր սթիտէքիլէր տիր.

«Պիր ի'թիդատը դապուլ էթմէզտէն էվվել

1. Օլ ի'թիդատը պէրրադ պիր սուբէթտէ վէ թէճնիս օլմայան սէօզլէրլէ իֆատէ էյլէ, վէ սօնրա սթիտէքի սիւ"ալլարա ճէվապ վէր.

2. Պու ի'թիդատ 'ադըմըզընը թէչքիլաթընա եախօտ թապի'սթտա վէ ինսանի թէճրիպէմիզտէ Սլլահընը իզհար էյլէտիյի նիզամաթա մուվաֆֆ'ք մը, մուզայիր մի տիր։

3. Ք. Մուդատտէստէ պու ի'թիդատը տօղրուտան թա'լիմ էտէն այէթլէր վա"ր մը, վար իսէ հա"նկըլարը տբր։

4. Անը տօլայըտան թա'լիմ էտէն այէթլէր վա"ր մը, հա"նկըլարը տբր։

5. Պու ի'թիդատա տօղրուտան մուզայիր ա-յէթ վա"ր մը, հա"նկըսը տբր։

6. Պու ի'թիդատա տօլայըտան մուզայիր այէթ վա"ր մը, հա"նկըսը տբր։

7. Պունտան էվվել քիլիսէտէ պու ի'թիդատ թա'լիմ օլունտա"ռ մը։

8. Օլունտու իսէ, նէ" վադրթ, քիմի"ն թարա-ֆընտան վէ թէ"սիրի նէ" օլտու։

9. Պիր չախսըն բուհանի 'էօմրիւ վէ սիրէթի իւզէրինէ պու ի'թիդատըն հադիգի վէ զարուրի թէ"սիրի նէ" տիր։

## ՊԱ'ԶԸ ԻԽԹԱՐԱԹ

Յակոբ էֆ. Մանուկեան, Ա.ֆնթապատ պու եազընլարտա վէֆաթ էտէն Տիկին Նուբիցա Դա-զէլ Ստեփանեանընը վէֆաթընը վէ' անընի իպրաղ էթտիյի իման վէ թէսլիմիյէթ էսէրլէրինի թա'րիֆ էթտիքտէն սօնրա, աթի իւզ զիքր իխթարաթտա պուլունմըշ տբր. Մ'ի-էլ Ա-էֆ.

1. Սէվկիւլիւ չօպան վէ վա'ըզլարըմըզ, պիզիմ նիչէ սատէտիլ, հալիմ վէ Խրիսթիյան գըզլարըմըզ միւնասիպ օլմայան քիմսէլէրէ զէվճէլիյէ վէրիկյօր-լար։ Սիզ պունլար իչիւն նէ" տիւչիւնիւյօրսընըզ, նէ" էտիյօրսընըզ։ Ա.ճէպա սիզին պէօյլէ սըրալար-տա վազիֆէլէրինիզ եո"գ մը տբր։ Սիզ վալիտէյն-լէրէ վէ դըզլարա լազըմ կէլէն նասիհաթլարը վէր-մէլի տէյի"լ մի սինիզ։ Դըզլարըմըզընը օլուբ օլմազ քիմսէլէր իլէ էվլէնմէքտէն իսէ հիչ էվլէնմէյիպ քէնտիլէրի իչիւն պիր իչ պուլմալարը վէ քէնտի քէնտիլէրինի իտարէ էտէճէք փարա դազանմալարը տահա խայրը տէյի"լ մի տիր։

2. Ա.ճէպա Յակոբոս ըէսուլը մէքթուպընը Բօմալըլար բիսալէսինէ եավրչարըմանընն վադթը տահա կէ"լմէտի մի։ Ա.ճիզլէրինէ էօյլէ կէլիր քի քիլիսէլէրիմիզ Իման իլէ օլան խէլաս թա'լիմինէ հատտէն աչբրը էհէմմիյէթ վէրմէքտէ տիրլէր։ Ա-ճէպա նէ" զէման պիլճիւմէ խրիսթիյանլար «Սէր-վէթիմտէն վէ թիճարէթիմտէն նէ" դատարընը Յի-սուս իչիւն վէրէպիլիր իմ» տէմմէտէն իսէ, «Նէ" դատարընը պէնիմ իչիւն սարֆ էտէյիմ, վէ դալա-նընը Յիսուսա վէրէյիմ,» տէյէճէքլէր տիր։ Պիր դաչ հաֆթա էվվել Նիւ Եորք թիւճարընտան Մր. Փլէթ իսմինտէ պիր զաթ չէհրիմիզի զիյարէթ էթ-տիքտէն սօնրա, Պէյրութ թարիդի իլէ Պաղեստինէ կիթմէք իւզրէ պուրատան միւֆարադաթ էյլէտի։ Պու զաթ սէրվէթինտէն քէնտինէ լազըմ օլան դա-տար սարֆ էտիպ, պադրսընը Յիսուսա թախսիս էթմիշ տիր։

Կեահտա պիր Ա-էֆաբէրտէ Իսթանպոլտա օլան Ազգապետարանըմըզընն մալիյէճէ չէքտիյի կիւճլիւք հադգընտա օդուսմադտա ըզ, պա'զէն տէ իթթի-հատլարըմըզ տախիլինտէ չօպան վէ եախօտ վա'ըզ-սըզ վէ մու'ալիմիպզ մէքթէպլէր հադգընտա իչիթ-մէքտէ իզ. պու կիւճլիւքլէր նէ" եօլտա թէսվիյէ օլունանճադ։ Հէր քիլիսէտէ պիր Մր. Փլէթին զու-հուր էթմէսի կիւճլիւյիւմիզի մէյտանտան դալարը-մազ, անճադ չօպանտան պաչլայարադ քիլիսէտէն ի'ռանէ ալմադտա օլան ֆաղիրլէրէ վարընճայտա դա-տար հէր սիրիմիզին պիր Մր. Փլէթ օլմասը լա-զըմ տբր։

'Ամիզլերի 40 սէնէտէն պէրու քիլիսէլերիմիզին 'ալէնի տու'ա մէճլիսլերինտէ հաղբը պուլունմադ-տա իմ, վէ Բուհ իւլ Գուտս խթիրհամ օլունմադ-սըզըն պիր տու'ա մէճլիսինին խթիամ պուլտըղընը զիքր էտէմէմ. Ֆագաթ նի՞չիւն անա նա՞իլ օլամա-յօր ըզ։ Պա'զէն տու'ա մէճլիսլերինտէ չօղ ֆէվդա-նի օտատա իլք տէֆ'ա թէչքիլ օլունան տու'ա մէճլիսինի խաթրըմա կէթիրիր իմ։ Օրատա 120 դատար նուֆուստան 'իպարէթ պիր ճէմ'աթ պիր ֆիքր վէ պիր արզու իլէ, հէր քէս պիւթիւն օլա-նը իլէ Ցիսուսըն այաղընտա տուրմադտա, վէ Անըն իրատէթինէ մունթազըր պուլունմադտա իսիլէր։ Քիլիսէլերիմիզտէ Քրիստոս իլէ 'ադա ը 'անա էթմիշ օլան հէր պիր ա'զա պու դարարա կէլիր իսէ, Աղ-դապէտարանըմըզ արթըզ պիր կիւճլիւք չէքէ՞ր մի։ Իթթիհատըմըզ տախիլինտէ վա'ըզսըզ պիր քէօյ վէ եախօտ դատատա, մու'ալլիմսիզ պիր մէքթէպ, իչթիրաք վէ եարտըմտան մահրում, պիր տուլ եա եէթիմ դալը՞ր մը։

«Օ զէման Մէլիք սաղընտա օլանլարա խիթա-պէն՝ «Կէլինիզ Էյ Փէտէրիմին միւպարէքլէրի, տիւնեանըն թէ՞սիսինտէն պէրու սիզին իչիւն հա-զըրլանմըշ մէլէքութիւ միրաս ալընըզ . . . պանա էթմիշ օլընըզ .» Մատթ. 25. 34-41։

«Փէտէր Ալլահըն 'ինտինտէ փաք վէ լէքէսիզ տիյանէթ պու տըր, եա՝նի եէթիմէր իլէ տուլ դարըլարը մուզայադալարընտա զիյարէթ էթմէք վէ քէնտի նէֆսինի տիւնեատան լէքէսիզ հըզգ էթմէք տիր»։ (Յակ. 1. 27)։

'Այնթապ ՅԱԿՈԲ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

# Ք. ՄՈՒԳ. ՄԻԹԱԼԱ'ԱՍԸ

## ՄԱՐԿ 1-7

*Իզահոխ.* Յոբ. 1. 1. *Ուս՝ Եէհուտիյէ իլէ Եատոմ տիյարը արասընտա նամա'լիւմ պիր մէմլէքէթ։* Ա.յ. 6. «Ալլահ օղուլլարը» = մէլա՞իքէ. «Շեյթան» = խասիմ, Ա.յ. 6-12. *խայալի պիր մէնզարէ։* Ա.յ. 5. «Մուհրադալար թադտիմ էյլէր իսի» = Յոբըն քեռա-հին տեյիլ իքէն մուհրադա թադտիմ էթմէսի կէօս-թէրիր քի, Մովսէստէն էվվէլ, եախօտ Իսրայէլտէն օլմայան պիր դավմ արասընտա եաշար իսի։ Ա.յ. 6. «Ալլահ ամէնի» = Եըլտըրըմ։ Պաղ Յտէ Յոբ դա-ըրսընին թավսիյէ էթտիյի կիւլի «Ալլահա քիւֆր» էթմէտի, տօղտուղը կիւնէ լա՞նէթ օգուտը։ Պաղ 4-5. *Եզիփազ հիչ պիր սալիհին ֆէլաքէթէ տիւ-չար օլմայաճաղընը, վէ ճիւմլէ ֆէլաքէթլերին կիւ-նահ նէթիճէսի օլաբզընը իսատ'ա էտիյօր։*

*Փաղ.* Յոբ 1. 1-12. Յոբըն 'ազամէթի չուբատա *իսի քի, զէմինի մուվաֆֆագիյէթի էնտասընտա Բաղպը ունութմայըզ, պէր'աքս տանա զիյատէ իհթիյաթը պուլունտու։* (Ա.յ.5։)

*Փ. էրդ.* Յոբ 1. 13-22. Պիզ Ալլահտան նի՞չիւն *գօրղարըզ. պիզի իչէրիմիզտէ միւյէսսէր գըլտըզը իչի՞ւն մի, եօգսա Ալլահը սեվտիյիմի՞զ իչիւն մի.* Ա.յ. 21ին սօն գըսմընը էզպէր էյլէ։ Յոբ պու սէօզիւ սէօյլէր իքէն, էթրաֆընը պուլուԹ կիպի ալմըշ օլան չահիալէրի կէօրմէյօր իսի. լաքին ա-նըն պու բուհանի զալէպէսինի Ալլահ վէ մէլա՞ի-քէսի կէօրսիւ վէ մէսրուր օլտըլար։

*Սալը.* Յոբ 2։ Հայաթըմըզընն էասը Շեյթանըն տէսիյի օլմասընն (ա.յ 4։) Եաշայալըմ տէյիւ հաղի-դաթը, տօսթլարը, 'իզզէթ ի նէֆսի, հաթթա Ալ-լահը ֆէտա էթմէյէ բազի օլմա։ Յոբ քեամիլէն Ալլահա վազֆ ը նէֆս էթմիշ պիր տատմ իսի։ Ալ-լահ պիզիմ իչիւն տէ Յոբ իչիւն տիւչիւնտիւյիւ կիպի տիւչիւնի՞ւյօր մը։

*Զարը.* Յոբ 3. 11-26. Յոբըն պու չէքվալարընընն տալ մէրքէզի ա.յ. 20տէ տիր։ «Նի՞չիւն քէտէրլիյէ հայաթ վէրիլիր։» Պունա Յոբ էյի պիր ճէվապ վէ-բէմէզ իսի, չիւնքի տալ մէնզարէ գօյու պիր փէր-տէ իլէ քէնտիտէն սէթիր էտիլմիշ իսի։ Լաքին Քրիստոս պիզիմ իչիւն պու փէրտէյի դալտըրմըշ տըր։ Սէն Յոբըն պու սիւ՞ալընա Ինճիլտէն ճէվապ վէրէպիլի՞ր մի սին։ Յովհ. 16. 33։ Բօմ. 5. 3-5։ Վահի 2. 10, վէ սա՞իրէ։

*Փէնճ.* Յոբ 4. 12-24. *Եզիփազ տատմին 'ինտա Ալլահ փաք օլամայաճաղընը՝ կէօրտիւյիւ պիր իրիւյա իլէ թէ՞եիա էտիյօր։ Սահիհ տիր քի ինսան քէնտի իդիթիատրը իլէ Ալլահըն նազարընտա մուգատտէս օլամազ, լաքին Քրիստոստա հէր չէյէ դատիր իզ։* Անըն բուհը պիզի թաթիհիր էտէր։

*Ճի՞ր՞.* Յոբ 5. 8-27. *Ալլահըն տատմէրի թէր-պիյէ էթմէյէ բազի օլմասը 'ազիմ պիր թէնէզզիւլ տիր. զիրա թէրպիյէ ֆէրտա պէ ֆէրտա օլուր, վէ հայաթըմըզ ֆիրվազը՝ պիր թա'լիմ տիր, վէ Ալլահ մու'ալլիմիմիզ։ Նէ՞ միւպարէք տիր պու թէրպի-յէյի դապուլ էտէն տատմ։*

*Ճ. էրդ.* Յոբ 6. 1-13. Յոբըն քէտէրտէ թէսէլ-լիսի չունտան 'իպարէթ իսի, եա՝նի «Գուտտուս-սըն քէլամլարընը ինքնար էթմէտիմ։» Պիզ «Քէ-լամ» օլան Քրիստոսը հայաթըմըզտա ինքնար էտէր իսէք, հաղիզի մէսէրրէթէ վէ բուհանի դուվվէթէ նա՞իլ օլամայաճաղըզ։

# ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

## ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէրիսա՛ատէ. Զաթ ը հաղրէթ ի Շէհրիյարիյէ Իավէճ գրալը հաղրէթլէրինին սանտալի ի հիւքիւմէթէ օթուրաբաղնը սուրէթ ի բէսմիյէտէ 'արզ ու թէպլիղ մէ՞մուրէն Տէրիսա՛ատէթէ կէլմիշ օլան հէյ՛էթ ի մախսուսէ իլէ Իավէճ սէֆիրի ճէնապլէրի կէչէն Ճիւմ՛ա էրթէսի կիւնիւ սուրէթ ի բէսմիյէտէ հուզուր ը Շահանէտէ միւսուլ չէրէֆինէ նա՞իլ պույուրբլարագ, սէֆիր ճէնապլէրի ի՛թիմատամէսինի, հէյ՛էթ ի մախսուսէ տախլ նամէ ի գրալիյի խաքիփայը Շահանէյէ թագտիմ էթմիշէր. տիր։ Ագշամլային սէրայ ը հիւմայուն ը միւլուքանէտէ հէյ՛էթ ի մախսուսէյէ պիր զիյաֆէթ քէչիրէ պույուրբլմըշ տը։ — Հէր իքի սէնէտէ պիր զարպխանէ ի ամիրէճէ հաքք ու ի՛մալը մուգթէզա ի իրատէ ի սէնիյէտէն պուլունան վէ կէլէճէք Մարտ իպթիտասընտան ի՛թիպարէն մէվզը՛ ի իսթի՛մալէ վազ՛ էտիլէճէք օլան փօսթա փուլլարընին թաղ՛ իշլերի խիթամ պուլմուշ վէ ուսուլ ը վէճհէլ մանզուրը հաղրէթ ի Շէհրիյարի պույուրբլմագ իւզրէ, իպթիդա էտէն ալպօմին թէրթիպ ու թանզիմի իչիւն միւ՞էսիր էմրլէր վէրիլմիշ տիր։ — Ֆախրի եավէրան ը հաղրէթ ի շէհրիյարիսէն միւշիր Սա՛տ էտ տին փաչա իրթիհալ էթմիշ տիր։ — Տէրիսա՛ատէթ թէլէկրաֆխանէլէրինտէ մէվճուտ մուխապէրէ մէ՞մուրլէրինէ 'իլավէթէն 15 մուխապէրէ մէ՞մուրընին իսթիխտամը զարարլաշարընընմշ տը։ — Էմնիյէթ սանտըղնա կէչէն Սեպ. իպթիտասընտան կէչէն Յունվ. նիհայէթինէ գատար 5 այ զարֆընտա 283 քիշի թարաֆընտան 3,333,607 զուրուշ թէվահ՛աթ վուգու՛ պուլմուշ, վէ եինէ մէզքիւր միւտտէթտէ 1,740 քիշիյէ միւճէվհէրաթ վէ թահվիյաթ մուգապիլինտէ 2,991,336 զուրուշ իդրաղ օլունմըշ տը։

Վէլայէթ ը շահանէ. Եաֆատա ախիրէն պիր պէլէտի խասթախանէսի ինշասընա իպթիտար օլունմըշ տը։ — Պու հաֆթա Երուսաղէմ սանճաղընին հէր թարաֆընտա հիւքմ սիւրէն չիտտէթլի ֆուրթունա լիմոն վէ փորթուգալ ադաճլարընա խասարաթ ը 'աղիմէ իրտա էյլէմիշ տիր։ — Եանիտատա չիֆթճիլէրէ չայը վէ մըսը իլէ սա՞իր հուսուսաթըն թօխմարընտան մէճճանէն վէրիլէճէյի ի՛լան զբրլընմըշ տը։ — Տրամա իլէ Գավալա վէ Սարը Շա՛ման վէ Փէրավիչթէ գազալարըյլէ Փէրսիչան նահիյէսինտէ օթօմօպիլ իշլէտիլմէսինէ միւսա՛ատէ վէրիլմիշ տիր։ — Մարտատան ի՛թիպարէն Նալօվա գավլըճալարընա օթօմօպիլ արապալարը իշլեյէճէք տիր։ Մէզքիւր գավլըճանընն եօլարը թա՛միր էտիլմիշ տիր։ — Պաղտատա իլէ Պասրա արասընտա օթօմօպիլ արապալար իշլէտիլմէսի գարարկիր օլմուշ վէ օթօմօպիլլէր սըփարըշ էտիլմիշ տիր։ — Իզմիր թիճարէթ օտասը հէյ՞էթի Իզմիրտէ թօփատան վուգու՛ պուլմաղ սաթըշլար իչիւն լիրանընն 100 զուրուշտան ալընմասընը, փէրաքէնտէ սաթըշլարտա սապլագը կիպի թէտավիւլ էյլէմէսինի թէնսիպ էթմիշ տիր։ — Պասրատա պիր թրամվայ խաթթը իմթիյազընընն ի՛թասը զբմնընտա Պասրա վիլայէթինէ պիր 'արզ ը հալ վէրիլմիշ տիր։ — Սյասն վիլայէթի տախիլինտէ Գայա գարիյէսի թարիգինին թա՛միրի իչիւն նուֆուս ը միւքէլլէֆէ պագայասընտան եիւզ պին քիւսուր զուրուշ թահսիլաթ իճրա օլունմըշ տը։ — Իզմիտ տախիլինտէ պա՛զը իփէք ֆապրիգալարընտա չալըշան զըզլարընն էլէրինի 'իլաճը սու իլէ եըգամալարընտան տօլայը 'Օսմանը իփէքլէրի իւզէրինտէ պէյազ լէքէլէր կէօրիւլտիւյիւ, վէ պու սա՝ իփէք մահսուլաթընն գըյմէթինի էվրօփատա տիւչիւրտիւյիւ ճիհէթլէ իչճիլէրին քէնտի էլէրինի էօյլէ 'իլաճը սուլար իլէ եըյամամալարը զբմնընտա լազըմ կէլէնլերէ թէպլիղաթ իճա զբլընմըշ տը։ — Իզմիրտէ Գօգարըլըտան Նարը ատերէյէ գատար պէլէտիյէճէ պիր թրամվայ խաթթը թէ՞սիսի հագզընտա պա՛զը միւթալա՛այը հավի Պալ ը 'Ալի ճանիպինէ պիր լա՞ինա թագտիմ էտիլմիշ տիր։ — Թէլէկրաֆ մէրքէզի պուլունմայան եէրլէրտէ տէմիր եօլարա 'ա՞իտ թէլէկրաֆլարէ մուխապէրէտէն 'իճրէթ ալընմամասը լիւզումը Սյասն տէմիր եօլու գումանեասը վէ Իզմիր Գասապա խաթթը չէրքէթի թարաֆընտան իճազ էտէնլերէ թէպլիղ օլունմըշ տը։ — Պիթլիս վալիսի Թահիր փաչա հաղրէթլերինին 'իհտէսինէ բիւթպէ ի սամիյէ ի վէզարէթ թէվճիհ ու իհսան պույուրբլմըշ տը։ — Ատանա չարշըսընին թէվսի՛ ի մու՛ամէլաթընա պաչանմըշ տը։

Մէ-ՐԷՆԷՎԷՅ'Է. Հայվանլարընն հանկը ճինսինտէն նէ մըգտար զէպտիյէ բուսումը՝ ալընտրընա վէ պիր սէնէլիք մըգտարը նէյէ պալիվ օլտըղընա սա՞իր վիլայաթտան պիրէր գբթ՞ա տէֆթէր թալէպ էտիլմիշ տիր։ — Մըսըր փամուղլարը ֆիյ՞աթընտա եէնիտէն թէնէզզիւլ վուգու՛ պուլմուշ տը։ — Համիտիյէ Հիճազ տէմիր եօլու իտարէ ի մալիյէսի նազարէթի իլէ Սլման թագագաթ իւլ արզ միւթեասսիլէրինտէն Տր. Պանդա Նէգոն արասընտա Պահր ը Լութ հավզէսինտէ փէթրոլ թէհարրիսի իչիւն 'ատ ը մուգավէլէ օլունմըշ տը։ — Սալթանաթ ը Սէնիյէնին Թէհրան սէֆիրի Շէմսէտտին պէյ հաղրէթլէրինին Փէնճէշնիպիհ կիւնիւ Տէրիսա՛ատէթէ միւթէվէճճիհէն Թէհրանտան հարէքէթ էյլէտիքլերի Փեար. 16 թարիխլի թէլէկրաֆնամէտէ պիլտիրիլմիյօր։

Ինճ. ճէմա'ատ. Կէչէն Փէնճէնպիհ ազգամը Փրօֆ. Յ. Ճէճիզեան Իւսկիւտար Ինճ. 'Իպտէթխանէսինտէ «Բեա"ինաթտա պիրլիք վէ թէնէվվիւ'» մէվզուս'ը իւզէրինէ պիր նութգ իրատ էթմիշ, վէ սամի'ուն մէզքիւր նութգտան զայէթ մէմնունն զոլմըշլար տըր։ — Կէչէն հաֆթա Պազէճիյէ 'ազիմէթ էթմիշ օլան Մր. Փիթ իլէ Իւսկիւտար Ամէրիդա դըզլար դօլէճի միւտիրէսի չէհրիմիզէ 'ավոտէթ էյլէմիշլէր տիր։ — Անատօլիա դօլէճինին Տր. Ճ. Բ. Մարտինին իտարէսի ալթընտա պուլունան խասթախանէսինէ 1906 Օգոստ. 1տէն 1907 Օգոս. 1է դատար 495 խասթա դազուլ օլունուպ, պունլարըն 406սը իւզէրինտէ 'ամէլիյաթ ը ճէրրահիյէ իճրա օլունմըշ տըր։ Խասթախանէտէ 45 վէֆիյաթ օլմուշ, 2,422 խասթալար տախի խարիճատէն կէլիպ պազըլմըշլար տըր։ —Ա-էպոքէրին 4իւնճիւ նուսխէսինին դախաղընտա սէհվէն 'Ա.ինթապ խասթախանէսինէ 'Ա.ինթապ 1ինճի քիլիսէնին 1,575 վէ 2ինճինին 533 զրշ. ի'անէ վէրմիշ իսկի զիքը էտիլմիշ իսէ տէ, պիլ'աքս 2ինճի քիլիսէնին 1575, 1ինճի քիլիսէնին իսէ 533 զրշ. ի'անէ վէրմիշ օլ տըզը ալտըզըմըզ պիր մէքթուպտա պիլտիրիլմէքտէ տիր։ —Նիւ Եօրգտան Վ. Միքայէլեան էֆ. Թարաֆընտան կէօնտէրիլէն պիր մէքթուպտա տէնիլիյօր քի, «Մահալըմըզ Ինճ. քիլիսէսի 1896տա Վեր. Հայկակ Խաչուեան եէտիյէ թէչքիլ էտիլմիշ տիր։ Միւմտիլէյհ 5 սէնէ եօրուլմազ զայրէթլէ չալըշտըգտան սօնրա, անը քէնտէնին իսլէֆի Վեր. Յովհ. Պ. Կարապետեանա մա'մուր պիր հալտէ թէրք ու թէսլիմ էթմիշ տիր։ Վեր. Կարապետեան 6 սէնէ իֆա ի մէ"մուրիյէթտէն սօնրա, կէչէն Յունվ. 1տէ իսթի'ֆա էյլէմիշ տիր։ Անըն չօպանլըզը էնտասընտա քիլիսէ կիթիքճէ թէրաղզը էտէրէք, մուվաֆֆաղիյէթին պալա պիր տէրեճէսինէ եէթիշմիշ տիր։ Յա'ալիյէթ իչիւն եէնի չիւ'պէլէր աչըլմըշ, վէ մէզքիւր չիւ'պէլէր էլեէվմ մուվաֆֆաղ պիր հալտէ պուլունմադտա տըրլար։ 'Իպտէթէ կէչէնէրին մըգտարը սայքի իքի միսլի նիսպէթինտէ արթարադ, 124 քիչի քիլիսէ իլէ պիրլեշտիրէր։ Քիլիսէ Վեր. Կարապետեանտան այրըլըր իքէն, միւմտիլէյհին սա'յ ու զայրէթլէրինի վէ մուվաֆֆաղիյէթինի թաղտիրէն սոնա 'ալի պիր թավսիյէնամէ վէրտիքտէն պաշդա, սա"իր հէտիյէլէրէ 'իլավէթէն 300 տօլար տախի իհտա էյլէմիշ տիր։ Նիւ Եօրգ քիլիսէսինին պէյան ը թաղտիրաթ էթմէսինին պուլթարը զայէթլէ մէտէհ չայան վէ իմթիխալա լայզգ տըր։ Ումարըզ քի Վեր. Յ. Պ. Կարապետեան սա"իր թէպչիրի պէչարէթ սա"իրէսինտէ տախի պուլնա պէնդէր վարլադ մուվաֆֆաղիյէթլէրէ նա"իլ օլաճադ տըր։»

Էրմ. ճէմ. Փաթրիգ հաղրէթլէրի Իզմիտ մէրխասասը Տ. Ստեփաննոս Արքեպիսկոպոսա, Արմաչ մանասթիրընա պիր հէյ"էթ ի մախսուսէ կէօնտէրէրէք, անա գարշը հիւանի թէվէճճիւհիւնիւ պէյան էթմէսինտէն տօլայը պիր նամէ իլէ թէչէքքիւրաթընը պէյան էթմիշ տիր։ —Միլլի խասթախանէնին եէնի եավրըմըշ տա"իրէլէրինտէն պիրինին բէսմի քիւչատը չիմտիլիք թէ"խիր էտիլմիշ տիր։ Եէթիմլէր Սր. Յակոբ միւ"էսսէսէսինտէ պիր իքի այ տահա զալտաճազլար տըր։ Իտարէ մէճլիսի բէ"իսի 1884տէն ի'թիբարէն չիմտիյէ դատար միւ"էսսէսէ ի մէզքիւրէնին պիւտճէ ճէավեշլէրինի թանզիմ էթմէք իշիյէ մեշղուլ տըր։ Էտիլէն մուգայէսէտէն խասթախանէնին մէսարիֆաթը 1903տէ 1884տէքինին իքի միսլինէ էրիշմիշ օլարաք կէօրիւլմիշ տիր։ —Ճէմա'ատ իլէ թաղականլարընը իխթիլաֆը սէպէպիյլէ, Պազէճիք քահանայ նամզէտլէրինին ինթիխապը իչի հէնուզ խիթամ պուլմամըշ տըր։ —Իզմիր Էրմ. ճէմա'ատընտա 1897, Յունվ. 1տէն 1894, Դեկ. 31է դատար կէչէն 8 սէնէ զարֆընտա 1,074 թէվէլլիւտաթ, վէ 1,257 վէֆիյաթ վուգու' պուլմուշ տըր։ —Թօգատ Համազգային խասթախանէսինին սէնէվի իլք զիյնէթի Յունվ. 12տէ մահալլի Ազգ. Մայր Վարժարանընտա իճրա էտիլմիշ տիր։ Միւ"էսսէսէ ի մէզքիւրէյէ 14 մուխթէլիֆ եէրլէրտէն 45ի քիւլլիյէն մէճճանէն օլարադ 55 խասթալար կէթիրիլմիշ օլուպ, պունլարըն 48ի իֆադաթ պուլարադ, 7սի վէֆաթ էթմիշ տիր։ Պիւթիւն մէսարիֆ թաղրիպէն 100 լիրայա պալիզ օլմուշ տըր։ —Թրապզոն ազգայինլէրինտէն Համբարձում էֆ. Պոյաճեան միւ"էսսէսաթ ը խայրիյէյէ 300 լիրա թէրք ու թէպէրրիւ' էյլէմիշ տիր։ Մէրխասա Տ. Էմմանուէլ Վրդ. Պալեան վասի ի միւմտիլէյհ իչիւն պիր խայրատա'ա կոնպակը կէօնտէրմէսինի Փաթրիգ հաղրէթլէրինտէն խոթիրհամ էթմիշ տիր։ —Մար'աչ մէրխասասը Տ. Կորիւն Վրդ. Եսայեան Փետր. 12տէ 31 հաչընտա օլարաք հալտէ վէֆաթ էթմիշ տիր։

Փետր. 6/19

| | | | |
|---|---|---|---|
| ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ. Էհամը միւպէտաէլէ | Լ. | 0. | 104 14 |
| Շարդ Տէմիր Եօլու Թահվիլաթը | Ֆրգ. | | 175 85 |
| Ս. Գրէտի Ֆոնսիյէ Էժիպսիէն | » | | 295 |
| Բ. » » » | » | | 259 |
| Պանդ Նասիոնալ տը Կրէս | » | | 410 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Մէճիտիյէ | զրշ. | 108 2 | Դրամիյ | զրշ. | 50 |
| Մէթալիք | » | 101 | Լիրա Ինկլիզ | » | 109 23 |
| Կիւմիւշ ուֆգ. | » | 105 10 | Կմշ. ինթ. 6սը | » | 64 50 |
| Նափօլէօն | | 87 18 | Գա"իմէ | » » | 8 69 |

## ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Մ. Ամերիգա. Խապէր վերլուծիչնէ կէօրէ, բէ՞իս ի հիւքիւմէթ Մր. Բօղէվէլթ՝ Գոնկրէսէ պիր պէյանամէ կէօնտէրէրէք, 'ամէլէնին մէնաֆի՛ի լէհինտէ պիր թաղմ գանունլար թավսիյէ էյլէմիշ պիր։ Գոնկրէս տահա զիյատէ գանունլար վաղ՝ ու թատիպ էթմէքլիյէ մէյեղ կէօրիւնմէյօր իսէ տէ, 'ամէլէ սընֆլարը բէ՞իս ի հիւքիւմէթէ քէնտիէրին եէրինէ իֆատէ ի մէրամ էտէն զաթ նաղարըյլէ պաղարգլարընտան, իհթիմալ քի 'ամէլէնին ճուշ ու խուրուշա կէմիշ օլան շէվգ ու շէթարէթլերի անը իսթէր իսթէմէզ պիր գանուն գօմաղա մէճպուր էտէճէք պիր։ Ա՛յնի վագթտա շիմտի էն զիյատէ նաղար ը տիգգաթ ճէլզ էտէն մէ՞էլէ պուհրան ը սընա՛ի պիր։ Իչսիզլիք աղըր պիր հալ ու հէյ՛էթ ալըյօր։ Պիլճիւմէ մէրքէզլէր միւսավի սուրէթէ միւթէ՞էսիր օլմամըշ իսէլէր տէ, միւթէվասըթ հիսապլէ պիւթիւն մէմլէքէթտէ պէր միւ՛թատ իսթիխտամ օլունան 'ամէլէնին ադալի տէօրթատ պիրի պօշտա տըրլար։ 1906տա շմէնտըֆէր խաթթլարը իւզէրինտէ արապա գըթլըզը մէվճուտ օլտըզը հալտէ, էլեէվմ բիվայէթէ կէօրէ, զայրի միւսթամէլ հալտէ պօշ տուրան 350,000 եիւք վակօնլարը վար տըր։ Ուֆագ պիր ադալիյէթ՝ բէ՞իս ի հիւքիւմէթ Բօղէվէլթի թէնգիա ու մու՛ախազէ էտիյօրլար իսէ տէ, շայան ը տիգգաթ պիր խուսուս տըր քի Տէմօգրաթիկ նամզէտլէր տախի իշլէրինտէ օլարադ բիյասէթի ի հիւքիւմէթ նամզէտլէրինին ճիւմլէսի Մր. Բօղէվէլթին թուրթմուշ օլտըզը մէսլէքէ միւշտպիհ պիր մէսլէք թուրթաճադլարընը ի՛լան ու պէյան էթմէքտէ տիրլէր։ Մ. Ամերիգա մէ՞մուրին վէ 'ասքէրինին ազ վագթտան Քուպատան չէքիլէճէքլէրինին ի՛լան օլունմասընտան պէրու, պունտան դարըշըգըզ իլէրի կէլիր վէ եէրլի վէ էճնէպի սէրմայէտարլարընն սէն՛ատ վէ թիճարէթճէ պէօյիւք մէնաֆի՛ինի տիւշար ը մուխթարա էտէր տէյիւ խայլըճա էնտիչէ հիւքմրան օլմուշ տըր։ Վէ լաքին մէվսուզէն իտտի՛ա օլունտըզընա կէօրէ, Ամերիգա 'ասքէրլերի պիրտէն պիրէ ատայը Քուպալըլարընն ելինէ թէսլիմ էտէրէք այրըլմայաճադլար տըր։ Եէրլիլէրտէն եէնի հիւքիւմէթ մէ՞մուրլարը ինթիխապ վէ թա՛ինին էտիլէճէք իսէ տէ, Ամերիգա 'ասքէրլերի Քուպա հիւքիւմէթինին սապիթ վէ տա՞իմի օլտըզընա քէտմիլէն գանա՛ատ հասըլ էտինճէյէ գատար Քուպատա գալաճագլար տըր։ —Փեբր. 10 թարիխիյէ Ուաշինկթընտան պա՞թէլէկրաֆ պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, խարիճիյէ նազիրը Մր. Ռութ իլէ Ֆրանսանընն Ուաշինկթըն սէֆիրի Մ. Ժուսէրան պիր մու՛ահէտէնամէ իմզալամըշլար տըր։ Իշպու մու՛ահէտէնամէ ահքեամընճա, Ֆրանսա իլէ Մ. Ամերիգա արասընտա զուհուր էտէն հէր նէվ՝ մուճիպ ի իխթիլաֆ մէս՞էլէլէր հաքէմ մահքէմէսինէ իհալէ օլունաճադ տըր։ —Ուաշինկթընտա Նիկարա չէլլէսէսինին մուհաֆաղասը իչիւն էշէտաի արզու պէյան էտիլմէքտէ տիր։ Մէզքիւր չէլլէսինին ելէքթրիգ գուվվէթի իսթիհսալը իչիւն կիթաիքճէ զիյատէ գուլլանըլմասը՝ իշպու ճէլիլ թապի՛ի մէնզարէսինին մահվընը թէհտիտ էթաիքտէն պաշգա, կէօյլերին սէվիյէսինի (սաթհընը) ալչալտարադ սէյր ի սէֆա՞ինճէ տախի խասարաթ ը 'ադիմէյի մուճիպ օլաճադ տըր։ Փեբրվար 14 թարիխիյէ Ուաշինկթընտան չէքիլէն պիր թելեկրաֆնամէտէ շէօյլէ տէնիլիյօր. «Մէնդա՛ը մէվսուզատան ալընան խապէրլերէ կէօրէ, դապիլ քի գարիպէն Ինկիլթէրրա իլէ Մ. Ամերիգա արասընտա պիր հաքէմ մու՛ահէտէնամէսի 'ադա օլունաճադ տըր։ Պու մու՛ահէտէնամէ էսասէն բէ՞իս Գլիվլընտըն զէման ը իտարէսինտէ իբի մէմլէքէթ արասընտա թանզիմ, ֆադաթ Ամերիգա ա՛եան մէճլիսի թարաֆընտան ըէտա էտիլմիշ օլան մու՛ահէտէնամէյէ միւմասիլ օլաճադ տըր։ Պիր դաչ միւթէֆէրրի՛ութը տախի թանզիմ էտիլէրէք, մու՛ահէտէնամէնին իմզալանմասընտան սոնրա ա՛եան մէճլիսինին անը թասդիգ էտիլ էթմէյէճէյինի էվվէլտէն խապէր վերմէքլիք իմքեանսըզ իսէ տէ, դապիլ ի ի՛թիրազ օլան նօգթալարընն անտէն չըդարըլմըշ օլաճադ տըր։

Ալմանիա. Փրուսիա ա՛եան մէճլիսի գոմիսիօնը մախսուսընճա իսթիմլաք դանուն լա՞իհասընտա մուհիմմ թա՛տիլաթ իճրա էտիլմիշ տիր։ Եէնի Ալման մուհաճիրլէրին իսքեանը իչիւն իսթիմլաքը արազի զա՛իտէսինի դասլուլ էթմէքլէ պէրապէր լա՞իհանընն ահքեամը խարիճինտէ էվէյի չէյէր պրազըյօր։ Մէզքիւր լա՞իհայա տահա զիյատէ մուխալիֆ պուլուսանլար հիւքիւմէթին մէվզը՛ինի մուհաֆաղա օլունմազ պիր հալէ կէթիրէպիլէճէքլէրինի իւմիտ էտիյօրլար։

Իսվէճ. Բուսիանընն Ալանտ ատալարընը թահքիմ էթմէմէքլիք խուսուսընտա քէնտի թէ՛ահհիւատթընը՝ Պալթիգ ալենիզինին հալը հազըրընին թէ՞մինինէ 'ա՞իտ ի՛թիլաֆնամէ ի 'ումումինին խարիճինտէ պրոպամալըզա տա՞իր կէօսթէրտիյի մադսէտ վէ արզու՝ սիյասի մէհաֆիլտէ խայլըճա էնտիչէյի մուճիպ օլմադտա տըր։ Բուսիա՝ Փարիս մու՛ահէտէնամէսինտէ միւնտէրիճ, վէ քէնտինին Ալանտ ատալարընը թահքիմ էթմէյէճէյինէ տա՞իր վա՛ալարընը հավի մատտէլերի Պահր ը Սիյասա տա՞իր 'ալինի նէվ՛ատէն թէ՛ահհիւատթընը հավի մու՛ահէտէյի ֆէսխ ու իլղա էթմիյի կիպի ֆէսխ ու իլղա էտէպիլէճէք օլտա, Իսվէճ իչիւն էվէյի պէօյիւք պիր էնտիչէ մէնդա՛ը զուհուր էտէր։ Ալանտ ատալարընտա գուվվէթի պիր պահրի-

յէ իւսսի հարաքեաթը եօդարբքի Պալթիկին մէտսէլինէ հաքիմ օլաճաղընտան պաչպա, Սթօդ-հոլմ ճիվարընա տախի քեամիլէն հաքիմ օլուբ, վէ քէնտիսինտէն անճադ 3 սա'ատ ուզադ պուլունան Սթօգհոլմը թէհտիտ էտէր իսի։

Զոնտոնտոն. Նաթալ վալիսի Զուլուլանտտաքի տէվր ու սէյեահաթընա տէվամ էթմէքտէ օլուպ, միւշարիլէյին 1906 իլթիշաչընա իշթիրաք էտէն-լէրէ միւլայէմէթ կէսթէրիլէճէյինէ տա՞իր վէր-տիյի միւքէրրէր թէ՞մինաթ 'ալէ'ումում եէրլիլէր իւզէրինէ հիւսն ի թէ՞սիր հասըլ էթմիշ տիր։ Էրպաշըլարան իւչիւ 'արզ ը թէսլիմիյէթ էթմիշ, վէ էլեէվմ աղըր իթհամաթ իլէ միւթթէհիմ պուլունան անճադ 6 եէրլիլէր հէնուզ սէրտէսթ էտիլմէմիշլէր տիր։ Խանտալատա պէօյիւք պիր մէճլիս 'ադա էտիլմիշ, վէ պուլնտա մահալլի բու՞էսանընն ճիւմլէսի տախի հաղըր պուլունմըշ տըր։ Բու՞էսանընն ճիւմլէսի տախի օ հավալիսէ հիւքմ սիւրէն խավֆ ու տէհշէթին պա'իս ի եէկլեսինէսի սայսըզլարը Տինիզուլունընն թութուլմասընտան տօլայը պէյան ը մէնինունիյէթ էյլէմիշլէր տիր։

Ճաֆֆնա. Թօքիօտան խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Փեար. 13տէ 6 սա'ատի սիւրէն հէյէճանը պիր միւզաքէրէ վէ միւպահէսէտէն սոնրա, մէպ'ուսան մէճլիսի պիւտճէյի 102 րէյ էքսէրիյէթլէ դապուլ վէ թասդիգ էյլէմիշ տիր։

Հինդիսթան. Հինտիսթան հիւքիւմէթի՝ տիսրէն հուտուտ պէյանատա պիր չօդ չաղավէթլէրտէ պուլունմըշ օլան Զաքքա Խէլզ դապլէսինէ գարշը պիր հէյ՞էթ ի թէ՞տիպիյէ կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշ տիր։ Պու սէֆէր իչիւն Սըր Ճէյմս Ուիլդօքսը գօմանտասը ալթընա վաղ' էտիլմիշ օլան 3 լիվա 'ասքէր՝ Փեար. 13տէ Փէչավէրտէն հարէքէթ էթ-միշ տիր։ Զաքքա Խէլզլէր Հինտիսթան հուտուտընտա էն սէրքէշ դապլիլէ օլուպ, անլէրին չաղավէթ-քեարանէ էթ'ալը չու սոն վագթլարատա սոն սէրէճէ արթմըշ տըր։ Պունլար հէր նէվ' թախրիսպաթ վէ չաղավէթլէրինի գըշն իճրա էտէրլէր։ Բիվայէ-թէ նաղարէն, 4,000 մուհարիպ թօփլայա պիլիրլէր իսէ տէ, պու նէվ' թախմինաթընն ճիւմլէսի մէշ-քիւք տիր։

Ինկիլթէրրա. Փեար. 14տէ Մէպ'ուսան մէճլի-սինտէ Բուհպան Նիզամըզըզլարը դանուն լա՞-ֆհասընա տա՞իր միւզաքէրաթ ճէրէյան էյլէմիշ տիր։ Մէզքիւր դանուն լա՞ֆհասընընն իքինճի դրա՞աթընը թէլիֆ էտէն Մր. Գ. Մաղարթ՝ քէնտինին իտարա'ալարընը Գօմիսիօնընն բաիօր-թօսը իւզէրինէ թէ՞սիս էթմիշ տիր։ Միւմանիլէյինին իտարա'ասընճա, մէզքիւր բաիօրթ՝ Ինկիլթէրրա քիլիսէսինտէ Իսլամ ը մէզհէպին իչինի պօղմաղա չալըշան պիր թաղրմ քիմսէլէր պուլունաբընը դաթի սուբէթտէ իսպաթ էթմիշ տիր։ Գօմիսիօն խոսպոդանա (կիւնահ չրգարմա) ուսուլը իճրասընընն խայրճա արթմըշ օլաբընը, վէ դայր ի մէչրու՝ վէ գապահ սայլան սա՞իր այնի ու 'ատէթլէրին տա-խի մուխթէլիֆ տէրէճէլէրտէ իճրա էտիլմէքտէ օլաբգլարընը թահդիդ էյլէմիշ տիր։ Անընն զանընճա, Գուտտաս ը Շէրիֆ այինինի Ինկիլթէրրա քիլիսէսինէ եէնիտէն իտխալ էթմէք իչիւն սա՝յ ու զայրէթլէր պէզլ էտիլմէքտէ խախի ատ աշքեար տըր։ Պու մէս՞ելէլէրէ տա՞իր պիր ի՞թիլաֆ հու-սուլէ կէթիրմէքլիք իմքեանսըզ տըր։ Այինտիբ-էսթլէրին իսթէտիյի չէյլերի անլէրին մու'ամէլա-թընը թադպահ էտէնլէր հիչ պիր վէճհլէ դապուլ էտէմէզլէր։ Ա'զատան Մր. Մասթըրմէն պիր թա-տիլաթ իճրասընը թէքլիֆ էթմիշ, վէ տէմիշ տիր քի Բիլիսէնին Տէվլէթտէն այրըլմասընը թէ՞մին էթմէյէն վէ քիլիսէյէ քէնտի 'ումուրընն թանգիմ վէ թէս-վիյէսի իչիւն հիւքմ ու սէլահիյէթ վէրմէյէն հիչ պիր դանուն լա՞ֆհասը բուհպան նիզամընընն տէֆ՞ ու թէսվիյէսի իչիւն պիր չարէ օլամազ։ Միւմանիլէյինին էֆքեարընճա, Բիլիսէնին Տէվլէթ-տէն թէֆրիրի՝ մէպ'ուսան մէճլիսինէ թադպիմ է-տիլմիշ օլան վէ թէ՞ատի վէ թէֆթիշլէրէ պա՞իս օլաճադ պուլունան իչպու 'ադա քիւլլիյէն մու-զայիր թէտպիրտէն չօդ զիյատէ դապլի ի իճրա պիր թէտպիր տիր։ Շու սոն զէմանլէրտէ բուհպան միւճաաելէթ վէ միւպահասաթընտան էօյրէնիլէճէք պիր տէրս վար իսէ, օ տա ճէպը վէ զօրընն հիչ պիր չարէ օլմամասը տըր։ Լաչէյ մէսապէսինտէ օլան բէսմ ու այինլէրէ պէօյիւք էհէմմիյէթ վէ-բէնլէր՝ ճիտտէն լինանբյօրլար քի, քէնտիլէր Բիլի-սէնին դավանիյինինի իճրա էտիյօրլար։ Միւմանիլէյ-հէն իւմիտինճէ, Բիլիսէնին աէվլէթտէն թէֆրիրի էլեէվմ զաղէթալարատա պիրիսիրլէրինէ չէթմ ու հոգարէթի էտէն ֆբրդալարընն պարբչմասընյէ նէ-թիճէլէնիր։ Միւ'թէտիլ քիմսէլէր իֆրաթիէրվէրլէ-րի զապթ էտէրլէր։ Հիչ չիւպհէ եօգ քի, հեր իքի թարաֆընն իֆրաթիէրվէրլէրի այրըլըպ կիտերլեր իսէ տէ, տինճէ սաֆվէթ ու խուլուսճա պէօյիւք պիր թէրադզը հասըլ օլուբ։ Միւմանիլէյհ՝ տանա զիյատէ խրիսթիյան միւսա'ատէքեարլրզը կէօսթէրիլմէսինի իլթիզամ, վէ մէպ'ուսան մէճլիսինէ հադիդաթտա պիր թէ՞ատի ալէթի օլան դանուն լա՞ֆհասընը բէտտա էթմէսինի թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

---

## ԻՍԹԱՆԳՕՂՏԱ.

Ա. ՑԱԿՈՐ ՊՕՑԱՃԵԱՆ ՄԱԹԳԱ'ԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՆՄԸՇ

Ֆինճանճըլար եօգուշը Ամերիգան խան

ԱՄԵՐԻԿԱ ՍԵՐԻՐԻՅԱՔԸ (Clinic)

Իսթանպոլտա Մահմուտ փաշատա ճամբէր խանտա հէր Սալը վէ Փէնճէնպիհ կիւնիւ էօյլէտն սոնրա փաղիր խասթալար մէճճանէն մու՝այէնէ վէ թէատրի օրունուրլար։

Ամէլիյաթը իճապ էտէն խասթալըղլար իլէ կէօզ խասթալըղլարընա Սալը կիւնէրի պագբլբը։

Գասընլարըն խասթալըղլարը իլէ կէօզ խասթալըղլարընա Փէնճէնպիհ կիւնէրի պագբլբը։ 2—10

---

1908

ԵԷՆԻ ՍԷՆԷՆԻՆ ԻԼՔ

ՂԱՐԻՊԷՍԻ

Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԸՆ

ԳԱՆՁ ԻՐԱԳԻՏԱԿԱՆ

նամ էսէրի։ Պու էսէր խասսէթէն հաքք էսիլմիշ 300 բէսմէրի հավի տիր։ Զիւբիւբ ու իւնաս մէքէսթիպ ի խպիթա՝իյէսի թալէպէ վէ թալեպաթընա մախսուս էն միւքէմմէլ տէրս քիթապը տրր։

Մէրքէզ ի ֆիւրուխթը միւ՝էլլիֆին Իսթանպոլտա Պէյօղլուք Եէնի խանտա իւսթ գաթատա 55 նումէրօ իլէ միւրաղդամ ԴԱՐՈՒՆ նամընտաքի քիւթիւպխանէսի տիր։ 7—10

---

ՓՕՍԹԱ ՄՈՒԽԱՊԷՐԷ ՎԱՐԱԳԱՅԱՐԸ

Զարդէ վէ տա՝իր հօրթա կիւնէրի վէ եէվմի վէլատէթէր իչէն միւնասիպ օլարաք պու մէմլեքէթին չիչէքլերինի բէսմէլերինի վէ մէնզարէլերինի միւսաւիր մուխասրէք վարագարը։ Մուխթէլիֆ նէվ՝ա՝էն 50 ՝տաէտի 7 նումօտ 500 ՝տաէտի 60 ՝տաէտ Աէր ՊԸՇԸԼԸ փօսթա փուլընա պէնէլ կէօնտէրիլիր։ Սարէօ՝ Etablissement Horticole de Therapia

8—26

---

| ԹԻԽՃԱՐԻՑԷ | | Լիրա 100 ՊԸՇ.տան | |
|---|---|---|---|
| Փեսր. | 15 | Սոսոմ. Եամբա օդ. փր. | 130 |
| Պուղդայ օդդա փրչ. | | Շեէեր դանթար | ՊԸՇ. |
| Անատ. սէրթ ա՝լա | 56– | Թրրիէսթէ | 94 |
| Ոն չուվալ ՊԸՇ. | | Բուս | 73 |
| Գրբամա պիրինճի | 93–98 | Գահվէ 100 օդ. | $5\frac{1}{5}$–$6\frac{1}{5}$ լր. |
| Լինդա. Գոն. ՊԸՇ. | – | Փէրէնճ չուվալը | ՊԸՇ |
| Օտէսա | 118–120 | Մբսբր | – |
| Սրֆա օդդա փրչ. | | Իսկիկիզ | |
| Անատոլու Ս. | 37 | Բիզոն ֆր. | |
| » Բ. | 36 | Ճամփոն | – |
| Ֆասուլա | 100 օդդա | Նէ՝ն օդդա | ՊԸՇ. |
| Սէլանիք | 195–210 | Անատոս. ՊԸՐՄամա | $7$–$7\frac{1}{8}$ |
| Դարա Տէնիզ | – | Թէֆրէթ օդդա | ՊԸՇ. |
| Նէֆուս օդդա փր. | | Լինդարէ, Եօղդաս | 17–19 |
| Պալբքէսիր | 70 | Փասֆ. Հալէպ օդդա | $5\frac{1}{9}$– |
| Անատոլու | 56–57 | Սատնա | $6\frac{1}{4}$ |
| Կաշ չիֆթ թէնէ. ՊԸՇ. | | Սֆէն օդդա | |
| Բուս, փիացամբզ իչէն | | Դա. Հիս., Պալքէ. | ——— |

Եարբն կէնճլէրին տու՝տա մէճլիսի ալաթ. տա՝ատ $9\frac{1}{2}$տա Դումդափուտա Բէսթէ ֆն՝իդատ էտէճէք տիր։ Իւսկիւտար, 8։ Փիլ. 2. 4։

---

ԲՐՈՖ. Վ. Ց. ՑԱԿՈՐԵԱՆ

# ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ
# ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

*Խնամով արդարգրեալ եւ խիստ ճոխացեալ*

Գին 50 ղրշ. — Թղթատարի ծախքով 55 ղրշ.

*Ցանձնարարութեանց համար դիմել*

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆԻ, ՊԱՅԾԼ-ՇԱՈՒՋ Կ. ՊՈԼԻՍ

2—5

# ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

## ԵԷՆԻ ՔԻԹԱՊԼԱՐ

1. ՏԻՏՈՍ, ԹԱԶԸՆ ՊԻՐ ՐԻՖԻԳԻ նամ քիթապ ինճիլ ի Շերիֆ հիքեայէսինի փէք ճալիպ պիր թարզտա ըէսմ վէ իլահ էտէր, վէ 'ալ էլ խուսուս չօճուղլար վէ կէնճլէր իչիւն թավսիյէ օլունուր։ Ֆիյ. քեաղըտ գապլըսը 5, պէղ գապլըսը 7 ղրշ.։ Էրմէնիճէսի տախի վար տըր։

2. ԶԻՆԼԻ ԵՐԷՑ ՀԵՆԵՆԻՆ ԹԷՐՃԷՄԷ Ի ՀԱԼ. նամ քիթապտա 'ան ասլ Զինլի օլան պիր զաթըն Խրիսթիյանլըղը գապալ էթմէսի, վէ պիր Խրիսթիյան բուհանի մէ"մուր օլարադ իմրար էյլէտիյի ֆա"իտէյի վէ հադիդի Խրիսթիյան 'էօմրիւ ճիւմլէյէ էօրնէք օլաճադ պիր թարզտա պէյան վէ թա'րիֆ օլունուր։ Քեաղըտ գապլըսը 3 վէ պէղ գապլըսը 4 1/2 ղրշ. օլուպ, Էրմէնիճէսի տախի վար տըր։

3. ՊԱՐԶ ԿԵԱՆԲԸ. Ֆրանսըզ մէչահիրինտէն Շարլ Վակնէրին իշպու Էսէրինին Յովհաննէս էֆ. Ղյիքսանեան թարաֆընտան Էրմէնիճէյէ թէրճէմէսի տիր։ Ֆիյ. 3 1/2 ղրշ.։

4. ԷՐԲԷՐ ԶՕՃՈՒԳԼԱՐԸՆ ՏՕՍԹՈՒ. Ֆիյ. 1 ղրշ.։ Էրմէնիճէսի տախի վար տըր։

5. ՎԱ'ԶԼԱՐ. Պու քիթապ վեր. Տօդ. Ճ. Ք. Կրինին, փրօֆ. Ց. Ա. Պէզճեանընն, փրօֆ. Տօդ. Ճօրճ Էտէմ Սմիթհին, վեր. Սիմոն Թէրզիեանընն, վեր. Բէնընն Տէնթընն Թօմսընընն, վեր. Յակոբ Պիւլպիւլեանընն, Եպիսկոպոս Ֆիլիպս Պրուքսընն, վեր. Յովհաննէս Գ. Գրիգորեանընն, վեր. Մանասէ Կ. Փափազեանընն, վեր. Տօդ. Ճ. Ֆ. Հէրիքին, վեր. Տօդ. Զարլզ Հ. Բիչարտսընն, վեր. Տօդ. Փ. Թ. Ֆիօրսայթընն վէ վեր. Տօդ. Մ. Պոէնին գրյմէթլի վա'զլարընը հավի օլուպ մուֆիտ պիր քիթապ տրը։ Քեաղըտ գապլըսը 5 վէ պէղ գապլըսը 7 ղրշ.։

6. ՔԱՐՈԶՆԵՐ (Պիրինճի ճիլտ), վեր. Ա. Տոլֆ Մօնօ, փրօֆ. Յակոբոս Հ. Ճէճիլզեան, վեր. փրօֆ Ալէքսանդր Վինէ, վեր. Մանասէ Կ. Փափազեան, վեր. Դաւմէ Ալալահատեան, վեր. Տօդ. Հ. Ս. Պարնըմ, վեր. Տօդ. Պ. Ֆ. Ուէսթքօթ, վեր. Դ. Մարտիրոս Շմաւոնեան, Եպիսկոպոս Ֆիլիպս Պրուքս, վեր. Արսէն Շմաւոնեան վէ վեր. Տօդ. Ր. Զեմպերսընն գրյմէթլի վա'զլարընը հավի մուֆիտ պիր քիթապ տրը։ Քեաղըտ գապլըսը 5, պէղ գապլըսը 7 ղրշ. տրը։

7. ՔԱՐՈԶՆԵՐ (Իքինճի ճիլտ), վեր. Տօդ. Ճ. Ուօշպըրն, վեր. Տօդ. Պ. Ֆ. Ուէսթքօթ, վեր. Տօդ. Հ. Ս. Պարնըմ, վեր. Տօդ. Զարլզ Հ. Բիչարտս, վեր. Դաւմէ Ալալահատեան, վեր. Տօդ. Փ. Թ. Ֆիօրսայթ, վեր. Փրօֆ. Ֆրէտերիք Կոտէ, վեր. Էօժէն Պէրսիէ, վեր. Տօդ. Ճ. Ֆ. Կրին, վեր. Տօդ. Ճ. Ֆ. Հէրիք, Եպիսկոպոս Ֆիլիպս Պրուքս, վեր. Տօդ. Ր. Զեմպերս վէ վեր. Տօդ. Կ. Զ. Թրէյսինին գրյմէթլի վա'զլարընը հավի մուֆիտ պիր քիթապ տրը։ Քեաղըտ գապլըսը 5, պէղ գապլըսը 7 ղրշ. տրը։

8. ԹԱ'ԼԻՄԱԹ Ը ՏԻՆ Ի ՄԷՍԻՀԻ. Քեաղըտ գապլըսը 2 1/2 վէ պէղ գապլըսը 4 ղրշ. տրը։ Էրմէնիճէսի վէ Բում Հրուֆաթըյէ Թիւրքճէսի տախի վար տրը։

9. 'ԱԼԷՄ Ի ՀԱՅՎԱՆԱԹ. Դըսմ ը Էվվէլ 3 վէ Դըսմ ը Յանի 3 ղրշ.։ Էրմէնիճէսի տախի վար տրը։

10. ԲԵՐԱԿԱՆ, մուսավվէր։ 20 փր.։

11. ԲԵՐԱԿԱՆ վէ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ ա'լա մուսավվէր 4 1/2 ղրշ.։

12. ԶՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻԶԻՆ ՄԻԻՃԷՎՀԻՐԱԹ. 'Ալ էլ խուսուս չօճուղլար իչիւն ֆա"իտէյի հիքեայէլերի վէ քիւչիւք վա'զլարը հավի տիր։ Քեաղըտ գապլըսը 2 1/2 վէ ա'լա միւճէլլէտի 5 ղրշ. տրը։ Էրմէնիճէսի տախի վար տրը։

Պալատէ զիքր օլունան քիթապլարըն մահալը ֆիրուխթը Տէրսա'ատէթտէ Ֆինճանճըլար եօղուշընտա Մատթէոսեան քիւթիւպխանէսի խսէ տէ, Զաղմաղճըլար եօղուշընտա Պալենց, Յովնան Աշճեան, Յովհաննէս Գըլըճեան, Զարդարեան, վէ Էսքի Զապթիյէտէ Նշան-Պապիկեան, վէ Ղալաթատա Իղմիրլի Օղլու խանընտա նօ. 6, 7 Զարեհ Շիշմանեանընն քիւթիւպխանէլերինտէ տախի սաթըլտըղը կիպի՝ թաշրալարտա չէհրլէրտէ տախի հէր քիթապճըտա պուլունուրլար։